

Ustanovljena branžna organizacija elementov in zabavne elektronike

Pisali smo že o formiranju TOZD v naših tovarnah Elementi in Avtomatika, prav tako pa o pripravah na združitve obeh tovarn in ustanovitve branžne organizacije elementov in zabavne elektronike. Do uresničitve teh pozitivnih odločitev je prišlo 27. decembra preteklega leta na skupni seji, zadnji, obeh dosedanjih delavskih svetov.

Na skupni seji obeh delavskih svetov v menzi na Pržanu, so razen članov obeh DS prisostvovali tudi predstavniki ZP Iskra in Iskra Commerce, na čelu z generalnim direktorjem Vladimirom Logarjem in pomočnikom glavnega direktorja Iskra Commerce Francem Vrečkom.

Delavska sveta sta najprej sprejela sklep o spojitvi obeh tovarn in o ustanovitvi branžne organizacije, za kar so se predhodno na referendumu z veliko večino glasov odločili delavci, člani obeh kolektivov. Branžna organizacija,

ki je dobila naziv Iskra — industrija elementov in zabavne elektronike, oz. okrajšano Iskra-IEZE, je samoupravna delovna skupnost vanjo združenih sedmih TOZD bivše tovarne Elementi in TOZD Avtomatika, ki jo predstavlja bivša tovarna za elektrono in avtomatiko. S 1. januarjem 1973 sta omenjeni tovarni prenehali obstajati, dobili pa smo v okviru ZP Iskra prvo branžno organizacijo, zasnovano na samoupravnih temeljih.

Na skupni seji dosedanjih DS obeh tovarn je bilo sklenjeno, da bo v. d. glavnega direktorja Vladimir Klavs, dosedanji direktor tovarne elementov, njegov pomočnik pa Andrej Paradubsky, dosedanji direktor Avtomatike. Na posameznih področjih dela pa bodo v prehodnem obdobju delali: Jože Surc na finančnem področju, na področju finančnih sredstev Vidan Marin, na komercialnem

področju Miran Ralca, na programsko-razvojnem področju Zarko Štok, na področju splošnih zadev Dušan Lukša in na organizacijskem področju Janez Novak.

Vsi dosedanji, tudi samoupravni organi, so še vedno pristojni za zaključek dosedanjega poslovanja, do sprejetja zaključnih računov, dela, vezana na novo organizacijo pa so v pristojnost novih začasnih organov, dokler ne bo sprejet samoupravni sporazum, ki bo dokončno uzakonil novo organizacijo.

Razen začasnega vodstva branžne organizacije je bila na tej skupni seji obeh delavskih svetov konstituirana začasna skupščina, katero sestavljajo iz TOZD nekdanje tovarne Elementi 27 članov in iz TOZD Avtomatika 5 članov, skupno torej 32 članov. Prvih na seji niso volili, ker je bil že dosedanji delavski svet tovarne Elementi izvo-

(Dalje na 4. strani)

Po uspešnem referendumu o priključitvi podjetja EMO Celje k ZP Iskra (24. novembra 1972) in po sklepu delavskega sveta ZP Iskra (26. decembra 1972) o združitvi, je v soboto, 6. januarja t. l. sledil še zadnji akt — podpis statusne pogodbe. V Klubu poslancev SRS so ta dan namreč podpisali statusno pogodbo predsednik DS ZP Jože Kočevar in generalni direktor ZP Vladimir Logar za Iskro ter predsednik DS Ervin Belak in glavni direktor Miro Jančigaj za EMO Celje, v prisotnosti predstavnikov družbeno-političnih organizacij obeh podjetij. Tako je EMO Celje zdaj postal devetnajsta delovna organizacija ZP Iskra, ostaja pa tako ob izpolnitvi vseh formalnih obveznosti pomembna in odgovorna skupna naloga — izpolnitev vseh načrtov, na osnovi katerih so tekli razgovori in je bila združitve utemeljena in izvedena

Iz novoletne poslanice tovariša Tita

Predsednik republike Josip Broz Tito je ob novem letu delovnim ljudem Jugoslavije poslal novoletno poslanico, iz katere povzemamo del, ki se neposredno nanaša na naše gospodarstvo.

Usmeritev h krepitvi ZK in odpravljanju odklonov nam je omogočila, da smo ravno lani začeli odločno in dosledno krepiti samoupravljanje, v zvezi s tem pa uresničevati vodilno vlogo delavskega razreda v naši družbi. Kakor je bilo leto 1971 leto sprejemanja ustavnih dopolnil, tako smo v preteklem letu naredili prve korake na poti k njihovi uresničitvi na vseh področjih družbenega življenja, zlasti še v gospodarstvu. V tem trenutku je to tudi glavno torišče boja za naš nadaljnji družbeni razvoj. Res je, da je tukaj še veliko počasnosti, nedoslednosti in odporov. Toda ko odstranjujemo tisto, kar nas je doslej oviralo, hkrati dograjujemo in izpopolnjujemo našo politično, gospodarsko in družbeno ureditev v celoti.

Hkrati so bila naša prizadevanja usmerjena k stabilizaciji gospodarskih gibanj in reševanju dolgoročnih problemov gospodarstva. Gmotni položaj delavskega razreda je mogoče okrepiti in njegov odločni vpliv na negospodarske sfere povečati samo tako, da izboljšamo možnosti za pridobivanje dohodka in poskrbimo za ustrezne spremembe v njegovi delitvi. Bil je že skrajni čas, da zaostriamo boj za boljše gospodarjenje, za racionalnejšo porabo sredstev, za večjo storilnost, za osebno in kolektivno odgovornost v ravnanju vseh. Vsakomur mora biti jasno, da ne moremo več dovoljevati, da bi nam inflacija, nelikvidnost in druge gospodarske težave spodkopavale samoupravne odnose in oteževale uresničevanje dolgoročnih ciljev gospodarskega razvoja. Ne moremo več dovoliti, da bi ponekod namesto dohodka ustvarjali izgubo, da bi podaljševali nelikvidnost in trošili čez realne možnosti; skratka, da bi poslovali neekonomsko, birokratsko in neodgovorno.

Nekaj je jasno — ekonomsko stabilnost si moramo izbojevati. Cena, ki jo je za to treba plačati, ni majhna, in nujno bo, da se bomo marsičemu odpovedali. Pomembno je, da je treba breme stabilizacije razdeliti na vso družbo. Glede tega so ukrepi, ki zdaj začenjajo veljati, v številni tiste, s katerimi omejujemo skupno in splošno porabo, na nekaterih sektorjih pa tudi osebno porabo — nujni, če hočemo pospešiti stabilizacijo. Razume se, da ti ukrepi ne smejo ovirati reprodukcijske sposobnosti gospodarstva in da ne smejo prizadeti osnovne življenjske ravni delovnih ljudi.

Uspehi, ki smo jih lani dosegli na področju materialne proizvodnje in življenjske ravni, so kljub vsem znanim težavam in problemom pomembni. Treba je npr. omeniti, da je v industriji proizvodnja po sedanjih ocenah narasla za 8 %, produktivnost dela pa za 4 %. V istem času smo zaposlili 168.000 novih delavcev, kar je več kot 4 % povečanje. Posebno pomembno je, da se je izvoz blaga povečal približno za 18 %, uvoz pa se je za približno 5 % zmanjšal. Se ugodnejša so gibanja na področju neblagovnega prometa. Tako smo namesto večletnega plačilnega primanjkljaja ustvarili presežek in znatno povečali devizno rezervo. Vidne uspehe smo dosegli tudi v kmetijstvu.

Poudariti je treba, da se je družbeni proizvod na nezadostno razvitih območjih povečal za 2 % bolj kot skupni družbeni proizvod v državi, kar je rezultat naše politike na tem področju.

Zelim vsem državljanom naše države, vsem delovnim ljudem, naši mladini in pionirjem, pripadnikom ljudske armade in varnostne službe srečno in plodno novo leto 1973.

Obvestilo

Na straneh 5.—12. današnje številke Iskre objavljamo: OSNOVNA IZHODIŠČA ZA SKLENITEV SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA O SAMOUPRAVNIH ODNOSIH IN INTEGRACIJSKIH OBLIKAH ZDRUŽENEGA DELA V ZP ISKRA KRANJ

Potrjene spremembe statuta

Zadnja seja DS kranjske tovarne v letu 1972 je bila 27. decembra. Zasedanje je vodil predsednik Henrik Peternej. Navzoči člani so zavzeto sodelovali, predvsem pa pri razpravi o ustanavljanju TOZD.

V prvi točki dnevnega reda je delavski svet potrdil spremembe statuta tovarne tako kot so bile predlagane in obravnavane na zborih delovnih ljudi ter dopolnilne predloge, ki jih je predlagal poslovni odbor na podlagi pripomb članov delovne skupnosti. Zadevno bo kadrovska služba v januarju izdala prečiščeno besedilo statuta.

V nadaljevanju se je DS po razgibani razpravi potrdil sklepe delavskih svetov obratov, področij in služb o začetku postopka za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela in s tem v zvezi potrdil teze izhodišč za sklenitev samoupravnega sporazuma; osnutek mora biti pripravljen do 31. 3. 1973.

Potrjen je bil tudi plan delitve osebnih dohodkov za leto 1973, po predlogu, ki so ga obravnavali člani delovne skupnosti in po dopolnilnem predlogu odbora za nagrajevanje, v katerem so vsebovane tudi pripombe z zborov

delovnih ljudi. Delavski svet je predlog spremenil le pri postavki »jubilejne nagrade«, kjer se obstoječe besedilo dopolni z naslednjim: »Pravico do jubilejne nagrade imajo tudi tisti delavci, ki bi sicer v koledarskem letu dosegli določeno zavarovalno dobo (20 in 25 let), pa so se med letom upokojili ali umrli. Za umrlega člana dobi nagrado njegovi svojci.«

Po razpravi o dejavnosti PS ZP je DS odobril, da se iz sklada skupne porabe plača Počitniški skupnosti ZP Iskra prispevek za njeno dejavnost v letu 1972 v višini 159.950 din. V zvezi s tem je DS sklenil, naj Počitniška skupnost sporoči, kako je uporabila dodeljeni denar, poda obračun dela za leto 1972 in kaj namerava storiti s počitniškim domom na Bledu, ker ta dom ne obratuje. DS je tudi sklenil, da bo kranjska tovarna za leto 1973 dala subvencijo samo od števila članov, ki bodo koristili letovanje v okviru PS in ne od števila zaposlenih, kar naj PS upošteva pri svojem letošnjem planu, hkrati pa zahteva od Počitniške skupnosti boljšo organizacijo letovanj z namenom, da se omogoči letovanje predvsem članom

delovne skupnosti, ki zaradi nižjih OD nimajo možnosti letovati v komercialnih ustanovah.

Delavski svet je pooblastil glavnega direktorja in predsednika delavskega sveta, da podpišeta samoupravni sporazum o izločanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Pred podpisom sporazuma pa morata v dogovoru s pristojnimi organi zagotoviti, da Iskra kljub podpisu sporazuma lahko realizira program stanovanjske gradnje za čas, na katerega je pogodbeno vezana. Delavski svet je naročil članom kolektiva, ki so odborniki skupščine občine Kranj, da posredujejo predlog o višini prispevka in sicer: v solidarnostni sklad 2%, oročanje pri banki 1%, za samostojno razpolaganje 3%.

DS je odobril, da se za potrebe tovarne nabavi nova telefonska centrala, obstoječa centrala pa se proda.

Ob zaključku je DS naročil kadrovskega področju, da izdela pregled kupcev, ki zaradi slabega socialnega stanja ne morejo izpolniti pogojev za nakup stanovanja in, da predvidi način rešitve njihovih stanovanjskih problemov.

Delavcem ZP Iskra

Akcijski odbor združenega podjetja Iskra je 27. 12. 1972 na svoji seji obravnaval teze osnovnih izhodišč za sklenitev samoupravnih sporazumov temeljnih organizacij združenega dela o samoupravnih odnosih in integracijskih oblikah združenega dela v združenem podjetju Iskra Kranj, katero je izdelala za to imenovana komisija. Akcijski odbor predlagane teze (4. osnutek) sprejema in jih posreduje v razpravo vsem članom kolektiva združenega podjetja Iskra. S tem namenom objavlja Teze v glasilu ISKRA v posebni prilogi k današnji številki.

Se posebej pa akcijski odbor seznanja s tezami vse družbeno-politične dejavnike v združenem podjetju Iskra in jih zadržuje, da teze proučijo ter da organizirajo razpravljanje o njih in posredujejo akcijskemu odboru stališča in pripombe, ki se bodo na teh sestankih oblikovali. Akcijski odbor določa 22. 1. 1973 kot zadnji dan, do katerega je potrebno poslati nekatere predloge v zvezi s tezami. Posredovane predloge bo akcijski odbor obravnaval, do njih zavzel svoja stališča in tako pripravil dokončno redakcijo teksta, katera bo služila za izdelavo samoupravnega sporazuma o združenju v združenem podjetju Iskra. Pismene predloge in pripombe dostavite sekretariatu združenega podjetja Iskra Kranj, Savska loka 4.

Akcijski odbor še posebej opozarja, da uvajanje ustavnih amandmajev daje novo kvaliteto integracijske povezanosti Iskre kot celote, kar lahko v celotnem tekstu tez, čeprav to ni posebej poudarjeno, vseskozi zasledujemo. Akcijski odbor daje sugestije, da naj se v razpravah obravnava tudi skupna sredstva, ustvarjena z minulim delom delovnih ljudi Iskre, da podrobneje opredelijo pravice, ki jih delavci neposredno kot svoje neodtujljive pravice izvršujejo v temeljnih organizacijah združenega dela in tiste pravice, ki jih združujejo in v njih združeno udeležujejo na različnih integracijskih ravneh. Prav tako naj bi v razpravah opredelili tudi vlogo, ki jo imajo družbeno-politične organizacije in njihov vpliv na življenje v združenem podjetju Iskra.

Predloženi organigram naj služi v razpravi kot ideja branžnega povezovanja, temeljne organizacije združenega dela pa se bodo na podlagi lastne presoje in ob upoštevanju skupnih interesov same odločile, kako se bodo organizirale. Akcijski odbor posebej poudarja, da s tem dokumentom pričnjen kreiranje nove kvalitete odnosov v združenem podjetju Iskra, ki bodo bistveno vplivali na naše življenje v prihodnjem obdobju. Zato naj bodo razprave pretehtane in premišljene.

Akcijski odbor pričakuje, da se bodo vsi delavci Iskre o teh tezah izjasnili in s tem prispevali k njeni bodoči ureditvi.

Predsednik
akcijskega odbora:
Marjan VRABEC, i. r.

»Avtoelektrika« Nova Gorica

S seje DS

Delavski svet je obravnaval informacijo o skupnih vlagateljih TOMOS — ISKRA — CITROEN ter potrdil naslednje zaključke odbora za gospodarska vprašanja:

Strokovnim službam se nalaga, da skupaj s službami CIMOSA, TOMOSA in CITROENA pospešijo organizacijo izdelave celotnega programa za projekt CIMOS in specifičnih programov za posamezne projekte, na osnovi katerih bo tudi Iskra lahko v bližnji prihodnosti realizirala svoje obveznosti odno-

jela ustrezajoča posojila za pokrivanje le-teh.

Odbor ugotavlja, da konkretno koordinacijo in zastopanje interesov Iskre kot sovlagatelja, ni mogoče zagotoviti samo z udeležbo v delu samoupravnih organov, zato smatra, da je treba v CIMOS namestiti posebno strokovno osebo na vodilnem položaju, s pomočjo katere bo naše sodelovanje v CIMOSU učinkovitejše. Poleg tega pa tako odgovorna oseba lahko pripomore k usposobitvi služb v CIMOSU samem, ki so v tem trenutku prešibke, da bi lahko zagotovile izvajanje vseh nalog. V ta namen je treba doseči ustrezen sporazum s poslovnimi partnerji. Najprimernejše bi bilo za to eno delovno mesto »pomočnik direktorja« v CIMOSU.

Da bi zagotovili učinkovito razčiščevanje, zlasti materialno finančnih odnosov pri izvajanju projekta CIMOS, bo Iskra za nedoločen čas dala na razpolago CIMOSU finančnega in tehničnega strokovnjaka, ki bosta sodelovala tako v izvajanju projekta; finančni pri projektu v celoti, tehnični pa pri realizaciji projekta izgradnje tovarne v Novi Gorici. Stroške nosi CIMOS.

Delavski svet imenuje, skladno z določili 5. člena pogodbe o skupnih vlagateljih med TOMOSOM — ISKRO in CITROENOM, za člana poslovnega odbora CIMOSA, za mandatno dobo treh let, Jožeta Eržena, direktorja tovarne in za namestnika Antona Bukinisa, šefa finančnega sektorja.

Iskra v svetu

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ko govorimo o Iskrinem izvozu in poslovanju na tržišču evropske gospodarske skupnosti, ne smemo mimo dveh organizacij: prva je Iskrina tovarna v Švici, druga pa Iskrina firma v Milanu v Italiji. Spregovorimo najprej o švicarskem ali bolje povedano o Iskrinem Perlesu v Pieterlenu, blizu Berna v Švici. Tovarno je lani Iskra kupila, tako da je to zdaj njena tovarna. Povemo naj, da Perles obstaja že 30 let, da izdeluje električna ročna orodja in da je Iskra z njim sodelovala že več kot 10 let. Prav to sodelovanje in dopolnjevanje proizvodnih programov in pa dejstvo, da sta bila tako Perles kot Iskra vsak zase premajhna za učinkovit prodor na področju električnih orodij na zahodnem tržišču, so pogojili Iskrini

no odločitve, da kupi omenjeno tovarno. Letos bo vrednost poslovanja med obema tovarnoma dosegla 2 milijona \$ v obe smeri. Pri tem moramo omeniti, da Perles prodaja svoje izdelke v 60 držav, da ima svoje prodajne pa tudi proizvodne enote v Zahodni Nemčiji, Belgiji, Italiji in v Španiji in da je med vodilnimi evropskimi izdelovalci generatorjev in vibracijskih igel, ki jih uporabljajo v gradbeništvu. Lahko zaključimo, da je Iskra z nakupom Perlesa še bolj prodrla na svetovno tržišče električnih orodij, z dopolnjevanjem in usklajevanjem proizvodnih programov obeh tovarn, pa se bo ta prodor še nadaljeval.

Ena od najuspešnejših prodajnih organizacij je Iskra Elettronica Italiano v Milanu. To najbolje kažejo podatki o prodaji Iskrinih izdelkov v Italiji, medtem ko je omenjena firma (v njej danes

dela 10 ljudi) pred petimi leti prodajala na italijanskem tržišču za 620.000 \$ Iskrinih izdelkov, jih je lani za celih 6 milij. \$, za letos pa načrtuje 8 milij. \$. Direktor firme Franjo Valenčič nam je zatrdil, da bodo prodajni načrt v prihodnjem letu gotovo presegle. V Italiji gredo najboljše v promet naslednji Iskrini izdelki: elektronski elementi, merilni instrumenti, sestavni deli telefonskih central, števec pogovorov, izdelki avtomobilske elektrike in elektromotorji. Ob obisku v tej firmi so nam povedali, da je Iskra znana v Italiji kot kakovosten izdelovalec. Ugoden položaj njenih izdelkov na italijanskem trgu nam potrjuje tudi dejstvo, da danes ni več problem dobiti atesta za določeni izdelek, temveč je osnovno vprašanje cen, količin in dobavnih rokov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Popravek

V lanski 48. številki našega lista smo objavili sestavek o Bedjaniču, pri čemer sta se v besedilo prikradli dve ne ljubi pomoti. V komisiji za podelitev nagrad je sodeloval prof. Mihajlo Golubović iz Beograda in ne Golubar, kot smo pomotoma objavili. Prav tako se je pomota zgodila pri priimku nagrajenca za doktorsko disertacijo. Objavili smo, da je to nagrado prejel Ferdinand Godina, pravilno pa je Ferdinand Gubina. Za ne ljubi pomoti se oprostamo in ju s tem popravljamo.

Predsednik Obč. skupščine Kranj Slavko Zalokar čestita k jubileju

Predsednik DS Henrik Peternej je v govoru predvsem poudaril zvestobo Iskr

»Elektromehanika« Kranj

Nagradili so jubilate dela

delavcev so le nujna posledica za zagotovitev boljšega poslovnega uspeha.

Elektromehanika deluje v okviru Združenega podjetja Iskra, torej enega največjih delovnih kolektivov v Jugoslaviji. Menim, da je del uspeha naše tovarne pripisati tudi zaradi vključitve v ta kolektiv. Tovarna brez pomoči in tesnega sodelovanja z Iskra Commerce, Zavodom za razvoj in drugimi strokovnimi službami ne bi mogla samostojno doseči tega, kar

je dosegla. Z novo organiziranostjo Združenega podjetja glede na uveljavljanje ustavnih amandmajev in formiranje temeljnih organizacij združenega dela bo rezultat sodelovanja še boljši.

Nagrada, ki vam jo poklanja kolektiv ob našem jubileju je samo majhen del nadežnosti za vaš trud in vašo predanost Iskri. Zlate in srebrne značke, ki jih boste prejeli danes, lahko nosite kot dokaz, da vaše delo ni bilo zaman, obenem pa naj vam

bo to vzpodbuda za nadaljnje delo. Kolektiv potrebuje vaše delo, vaše izkušnje in vaš vzor, kako je treba delati in kako se mora obnašati proizvajalec — samoupravjalec.

Za tem je jubilatoma čestital predsednik Skupščine občine Kranj Slavko Zalokar, ki je med drugim govoril tudi o pomenu ISKRE za kranjsko občino, o družbenopolitični povezanosti z občino in, da je kranjska Iskra, kjer je prek 6.000 zaposlenih,

(Dalje na 16. strani)

Na svečani proslavi, ki je bila 28. decembra 1972 v kinu Center v Kranju ob 26-letnici Iskre — Elektromehanika Kranj ter 25 in 20-letnem jubileju dela 389 članom kolektiva, je navzoče pozdravil predsednik DS Henrik Peternej, ki je med drugim dejal:

»Petindvajset in dvajset let dela je dolga doba. V času, ko ste pričeli z delom v tovarni so bili delovni pogoji mnogo težji kot so sedaj; bilo je mnogo več težkega fizičnega dela, ni bilo delovnih pripomočkov in ni bilo tako urejenih delovnih mest. Tudi prevoz na delo je takrat predstavljal poseben problem. V kolesarnici tovarne je bilo na stotine koles, s katerimi so se ljudje vozili na delo in to tudi po 15 km daleč. Sele pozneje je tovarna kupila nekaj avtobusov. Danes koles skoraj ni več, v kolesarnici so spravljene mopedi in motorji, pač pa je veliko osebnih avtomobilov in avtobusov. Podobno je s stanovanji. Od 110 stanovanj pred 26 leti jih ima tovarna zdaj 537, s krediti je pomagala pri nakupu 221 stanovanj in pri gradnji 1197 hiš.

Tudi za povečanje proizvodnje je bilo storjeno izredno veliko. Poleg nešteti manjših investicij smo zgradili dva velika proizvodna prostora z 21.000 m², s pomočjo Skupščine občine Jesenice proizvodno poslopje na Blejski Dobravi, gradimo pa še nov proizvodni obrat za proizvodnjo elektronske telefonije na Laborah, v katerem bo stekla proizvodnja čez nekaj mesecev.

Največja vrednost vsakega kolektiva so ljudje, brez njihovih misli, idej in delovnih rok so stroji in stavbe mrtve. Danes nas je v tovarni 6100, to je velika družina. Strokovni kadrovski sestav se vsako leto izboljšuje. Od 6100 delavcev jim ima 187 fakultetno izobrazbo, 486 srednjo šolo, 1618 pa poklicno šolo. Na rednih šolah študirajo 260 dijakov in študentov, 150 delavcev pa se izobražuje poleg svojega dela.

Vendar šolska izobrazba ni vse. Delavci naše tovarne znajo praktično delati in ustvarjati, to je kolektiv s sodobno industrijsko miselnostjo in samoupravno zavestjo. V kolektivu, kjer dela in živi skup-

no nad 6000 ljudi se dogodi marsikaj, ker je težko združiti vsa hotenja in težko zadovoljiti vsem zahtevam in željam. Vendar kljub temu lahko ugotovimo, da so medsebojni odnosi v redu in da nesoglasij v našem kolektivu ni.

Iskra je imela tudi slabe dni. Veliko izmed vas je imelo v drugih podjetjih obljubljene boljše prejeme, boljše pogoje, pa ste vztrajali, vztrajali ste zato, ker je bilo vse, kar je bilo zgrajenega, zgrajeno tudi z vašimi rokami, ker je bil to plod vašega dela in ker ste zaupali v boljšo prihodnost, ker ste vedeli, da kolektiv mora uspeti in uspel je. Tudi v sedanjem času pogoji poslovanja niso lahki. Mnoga solidna podjetja so v resnih težavah, tudi v naši tovarni včasih malo »zaškrip-lje«, vendar kljub temu delamo dobro, vsako leto bolje. Letošnje leto smo naredili za 21 % več kot prejšnje leto in za 57 % več kot v letu 1970. Naš proizvodni plan je letno večji v poprečju za 23 %, prihodnje leto želimo narediti za 25 % več kot smo naredili letos.

Kolektiv kot je Iskra vedno poizkuša, da se reši iz težav z lastno močjo, letos smo v najtežjih inflacijskih težavah pričeli izplačevati delovnih dohodkov na hranilne knjižice in tako sami zagotovili večja sredstva za kreditiranje. Sedaj smo ravno sredi razprav za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela in z ustanovitvijo le-teh bomo v celoti izpolnili ustavne dopolnitve.

Prizadevanja kolektiva pa lahko rodijo rezultate le ob dobrem vodilnem in vodstvenem kadru. Ugotavljamo, da ima naša tovarna sedaj tako vodilno in širše vodstveno kadrovsko zasedbo, ki v celoti izpolnjuje zahteve za uspešno vodenje kolektiva in prav zaradi tega vsi ti kadri dobivajo podporo članov delovne skupnosti. Občasne menjave vodilnih in vodstvenih

Jubilateji 20 in 25-letnega dela ter povabljeni gostje zavzeto sledijo programu proslave v dvorani kina »Center« v Kranju

Moški pevski zbor »Iskra« je na proslavi občuteno zapel nekaj narodnih in borbenih pesmi. Vsi člani zbora so zaposleni v Iskri. Čeprav je zbor začel z delom v lanskem jeseni, je uspeh viden. Glasovno je zbor zelo izenačen, njihovo izvajanje pa kaže, da težijo h komornemu petju. Obstaja upanje, da bo zbor pritegnil tudi več mladih pevcev, kar bo med drugim tudi skrb mladinske organizacije v tovarni

Sekretarji osnovnih organizacij ZK ob novem letu

Danes objavljamo še preostale novoletne izjave sekretarjev ZK, katerih zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti v novoletni številki.

Polprevodniki Trbovlje

SEKRETAR OO ZK STANE KOVACIC

V naši delovni organizaciji smo zavzeto obravnavali pismo. Predvsem smo zelo kritično ocenili delo komunistov v preteklem obdobju in ugotovili, da ne moremo služiti kot vzor, še zlasti ob dejstvu, da se naša delovna organizacija bori z nelikvidnostjo že dlje časa, da je realizacija manjša kot bi morala biti, da bi lahko pokrivali obveznosti, in si ustvarili še sredstva vsaj za enostavno reprodukcijo. Mislimo, da smo komunisti, ki nas je v 350-članskem kolektivu 55, naredili premalo. Nismo dosledno upoštevali načel demokratičnega centralizma. Do problemov smo se obnašali zelo površno, brez skupnih akcij ter z veliko premajhno mero odgovornosti.

Pri obravnavah vsebine pisma smo komunisti ugotovili, da bodo naše naloge v bodoče zelo težke, še zlasti ob dejstvu, da smo si v skladu s sanacijskim programom stabilizacije poslovanja in družbeno ekonomskih odnosov, postavili v tovarni za naslednje leto približno 4,5-krat večji proizvodni plan, kot je bil v letu 72. Edini smo si, da bo takšna naloga, kot smo si jo zadali, zahtevala polno angažiranje brez razlike na kakšnem delovnem mestu se kdo nahaja. Komunisti moramo pri uresničevanju zadanih nalog budno paziti tudi na vsa morebitna odstopanja od začrtane poti, saj nas je ravno takšna nečujnost, kot smo jo ugotovili, med drugimi razlogi, tudi pripeljala do tako težke situacije kot jo v tovarni polprevodnikov danes imamo. Ne samo komunisti, tudi vsi ostali člani našega kolektiva smo z nalogami seznanjeni, kar smatramo, da je zelo pozitivno.

Zavedamo se, da se ne smemo ob svojih problemih zapreti le vase, ampak da je dokrog komunistov tudi izven delovnega območja. Mislimo pa, da bi z rešitvijo lastnega problema le prešli meje lastne delovne organizacije, ker bi se sile izvenje lahko na ta način usmerile v druga žarišča nestabilnosti našega gospodarstva.

Elementi Ljubljana

SEKRETAR OO ZK ALEKSANDER GORUP

V tovarni elementov za elektroniko imamo tri osnovne organizacije ZK, katerih delo koordinira svet ZK tovarne. Vse osnovne organizacije so v zvezi z nalogami, ki jih narekuje »pismo«, izdelale programe dela. V teh planih je začrtano naše bodoče delo, kako reševati probleme, ki obstajajo v naši tovarni.

Najvažnejša naloga je bila, da še v tem letu ustanovimo temeljne org. združenega dela. To je bilo tudi izvedeno. Sedaj poteka akcija združevanja TOZD naše tovarne s TOZD Iskra-Avtomatika v samoupravno delovno skupnost — branžno organizacijo. Glavni poudarek našega dela je na oblikovanju političnih stališč o vsebini bodočih samoupravnih aktov, predvsem pa o glavnih osnovah, na katerih mora temeljiti samoupravni sporazum o združevanju TOZD. V to razpravo želimo vključiti vse člane našega kolektiva, da bodo vsi seznanjeni in imeli možnost prispevati svoje mnenje k oblikovanju teh, za naše medsebojne odnose zelo pomembnih določil.

Naša akcija je usmerjena tudi k izobraževanju samoupravljalcev. Energično smo zahtevali, da se gradivo za vse delavske svete piše v taki obliki in obsegu, da je razumljivo vsem članom DS in da je tako lahko osnova za razpravo in zavestno odločanje. Material mora biti dostavljen vsaj pet dni pred sestankom. Mladinska organizacija je skupaj z OOKZ že začela s predavanji s področja samoupravljanja. Prizadevamo si, da bi s temi predavanji zajeli čim širši krog udeležencev. V zadnjem času smo v Zvezo komunistov sprejeli 20 novih članov iz vrst mladine.

Naš program predvideva v najkrajšem času dokončno izdelavo ocen dela, ki jih bodo za našo tovarno pripravile OOKZ, in to za področje družbeno-političnih organizacij, samoupravljanja, kadrovske politike, izobraževanja, stanovanjske politike in gospodarjenja. Zelim, da bi vsaj z nekaterimi našimi ocenami lahko že kmalu seznanili člane delovnih kolektivov.

Zavedamo se, da bomo uspešnejši in vseh področjih, ko bomo k našemu delu uspelj pritegnili čimveč delovnih ljudi naše tovarne.

Elektromotorji Železniki

SEKRETAR OO ZK STANE PRESKAR

Osnovna organizacija ZK v tovarni elektromotorjev in gospodinjskih aparatov je že na dveh sestankih obravnavala vsebino pisma predsednika Tita. Razprava se je povezovala tudi z gospodarsko situacijo v državi, s predvidenimi stabilizacijskimi ukrepi in s položajem naše tovarne. Ugotavljali smo hiter razvoj tovarne kot celote ter hiter razvoj proizvodnih sil. V zadnjih letih smo bistveno povečali proizvodnjo, relativno smo zmanjšali režijo, po-

večali smo produktivnost v proizvodnji (tudi s pomočjo uvedbe WF), precej zmanjšali organizacijske izgube. Vendar se z doseženimi rezultati še ne smemo zadovoljiti. Vztrajno moramo še izpopoljevati način dela.

Sprejeli smo sklep, da moramo še bolj dosledno izvajati program dela, ki smo si ga zastavili letos aprila.

Sprejeli pa smo tudi nekaj dodatnih sklepov in sicer:

Zboljšati delo na vsakem delovnem mestu (še bolje izkoristiti delovni čas, povečati delovno disciplino); zboljšati kvaliteto dela in vsakem delovnem mestu; zniževati stroške (kjerkoli je mogoče, pomagati si tudi z vrednostno analizo); uvesti boljše za-

Prvi zaključki aktiva ZK neposrednih proizvajalcev

V ponedeljek, 25. dec. lani, je bil v Elektromehaniki ustanovni sestanek aktiva ZK neposrednih proizvajalcev. Sekretar osnovne organizacije ZK Stane Mihalič je navzočim tolmačil bistvo dela novega aktiva, ki ga sestavljajo izključno neposredni proizvajalci. Če postane delavec-proizvajalec npr. brigadir, ne more biti več član aktiva. S tem je omogočeno, da neposredni proizvajalci svobodno povedo svoje mnenje.

Za sekretarja aktiva je bil izvoljen Ivan Mahne, za namestnika Milena Zadnikar, za člane pa Milan Radojčič, Rajko Cigale in Marjan Slatnar.

V nadaljevanju so bili sprejeti naslednji zaključki:

Vodstvo tovarne, vodstvo družbeno-političnih organizacij tovarne in tudi ostali organi, ki posredujejo svoje informacije članstvu v neposredni proizvodnji, naj vse informacije priredijo tako, da bodo razumljive tudi ljudem, ki nimajo visoke splošne ali strokovne izobrazbe. Vsako informiranje, ki delavcu ni razumljivo zaradi tujk in fraz, bomo razumeli kot hotenje, da naj delavci v neposredni proizvodnji ne razumejo vsega, kar se dogaja, zato bomo do vseh obvestil, ki jih ne bomo dobro razumeli, zavzeli odklonilno stališče. Zelene so pogostejše informacije z vseh področij v tovarni.

Pri kadrovskih zasedbah organov naj se v bodoče upošteva število neposrednih proizvajalcev v večji meri kot doslej. To je posebno važno za organe v občini in republiki.

Število profesionalnih delavcev v vodstvih družbeno-

političnih organizacij naj se zmanjša, zagotovi naj se pogostejša menjava teh ljudi, vendar ne na področjih med seboj, ampak naj se pri kadrovanju v večji meri upošteva ljudi iz delovnih organizacij.

Predlagamo, naj bodo seje vodstev družbeno-političnih organizacij in upravljanja v podjetju in občini v popoldanskem času. Seje in sestanki morajo biti dobro pripravljene, da bo zanje večji interes, in koristneje je, da so pogostejši, kot da bi trajali predolgo časa. Med delom naj se organizirajo le najnujni sestanki in seje, ki pa morajo biti v času med odmori. Tudi različne manifestacije političnega, strokovnega in kulturnega značaja naj se organizirajo tako, da ne bo trpel delovni čas. Delovni čas naj bo namenjen predvsem delu.

Za člane aktiva in za ostale družbeno-politične delavce ki delujejo v političnih organizacijah in organih upravljanja in ki delajo v neposredni proizvodnji, naj se organizirajo posebni izobraževalni seminarji, da bodo lahko enakopravnejše sodelovali pri obravnavah in odločanju, kar jim je doslej zaradi pomanjkljivega znanja onemogočeno.

Pri vseh odločitvah, ki prizadevajo družbeni standard zaposlenih, naj se posebej ugotavlja, kako bodo prizadeti delavci v neposredni proizvodnji z nižjimi osebnimi dohodki. Odpraviti je treba napake kot se npr. dogajajo doslej, da se umetno zadržuje cene izdelkom luksuznih artiklov, ki jih lahko kupujejo le ljudje z visokimi osebnimi dohodki. Tudi pri stanarinah naj bodo najbolj

pisovanje stroškov (za posamezen polizdelek, izdelek, oddelek); uvesti boljše analizo poslovanja in proizvodnje; uvesti stimulacijo na kvaliteto dela in na znižanje stroškov; povečati fond za stanovanjsko izgradnjo, da se bodo hitreje reševali pereči stanovanjski problemi; aktivno sodelovati pri delitvi sredstev solidarnostnega sklada za stanovanja pri občini; pripraviti program izobraževanja na delovnem mestu; vnesti v dnevne rede sestankov političnih organizacij in samoupravnih organov poročila tovarniških predstavnikov, ki delajo v raznih forumih ali svetih; aktivneje se vključiti v razprave o reorganizaciji podj. Iskra (uvajanje TOZD in branž); sekretariat naj spremlja uvajanje kontrolnih komisij in tudi sam naj pripravi ustrezen predlog.

Za nekatere od teh nalog smo poimensko zadolžili komuniste, da poskrbijo, da se bodo naloge dovolj dosledno in pravočasno izvršile.

J. P.

Ustanovljena branža ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ijen na delegatski način, izvolili pa so pet članov TOZD Avtomatika v začasno skupščino branžne organizacije. Za predsednika začasne skupščine je bil izvoljen Jože Keršič, dosedanji predsednik DS Avtomatika, za njegovega namestnika pa Emil Glavič, dosedanji predsednik DS tovarne Elementi.

Ob tej priložnosti je bil za v. d. direktorja TOZD Avtomatika imenovan Ivo Stemberger, dosedanji vodja proizvodnega sektorja tovarne na Pržanu, ker je bil dosedanji direktor Andrej Pardubsky imenovan za v. d. pomočnika glavnega direktorja Industrije elementov in zabavne elektrone.

Razen novo izvoljenega v. d. glavnega direktorja branžne organizacije Vladimira Klavsa, ki se je hkrati zahvalil za zaupanje odgovorne funkcije, sta ob tej priložnosti govorila še generalni direktor ZP Vladimir Logar in Franc Vreček v imenu Iskra Commerce, ki sta predvsem pozdravila odločitev o ustanovitvi branžne organizacije, prve v okviru ZP, ki naj še poveča poslovno in pospešno rast te dejavnosti v našem podjetju.

Osnovna izhodišča

za sklenitev samoupravnih sporazumov TOZD o samoupravnih odnosih in integracijskih oblikah združenega dela v ZP ISKRA Kranj

Komisija je za dosledno uveljavitev ustavnih dopolnil opravila analizo predvidenih ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela v ZP. To velja zlasti za organizacije v sestavi ZP, ki so v sedanjih organizacijski strukturi podjetja podane kot oblika asociacije TOZD, ki bodo tvorile, organizirane na novih samoupravnih načelih, združeno podjetje kot višjo obliko samoupravne integracije združenega dela v procesu družbene reprodukcije.

V bistvu gre torej za nov pristop k organizaciji temeljnih odnosov v ZP ISKRA, s katero odločno začinjamo proces, da bo delavec — upravljalec lahko na najbolj neposreden način odločal o rezultatih svojega dela in vplival na gospodarjenje in razvoj, ne samo v temeljnih enotah združenega dela, temveč tudi v njihovih asociacijah in združenem podjetju kot celoti.

Komisija v teh tezah ni mogla predložiti vse konkretne rešitve, saj so mnoge zadeve in odnosi odvisni od dogovorov in sporazumov, ki bodo sklenjeni med temeljnimi organizacijami združenega dela in njihovimi asociacijami in združenim podjetjem. Pri tem gre zlasti za organizacijo tistih skupnih funkcij, ki naj bi jih TOZD zaupale svoji asociaciji — podjetju. Komisija je zato opredelila le svoja osnovna stališča, da bi vzpodbudila razpravo in jo usmerila na ključne probleme in s tem pripravila osnove za samoupravne dogovore, s katerimi bomo postavili združeno podjetje kot celoto na nove samoupravne, ekonomske in organizacijske temelje.

Uvod

Osnovna izhodišča za sklenitev samoupravnih sporazumov TOZD o samoupravnih odnosih in integracijskih oblikah združenega dela v ZP ISKRA je oblikovala posebna komisija, ki so jo imenovali akcijski odbor in samoupravni organi

ZP. Gradivo naj na temelju ustavnih dopolnil opredeli novo kvaliteto samoupravnih odnosov in na njej razvoj ustreznih oblik združenega dela ter ekonomske, organizacijske, sociološke in pravne vidike kompleksnega integracijskega sistema ZP.

Teze so namenjene delavcem, družbeno-političnim organizacijam, samoupravnim organom in vodstve-

nim delavcem v vseh sedanjih organizacijskih enotah ZP, kot predlog za razpravo o povezovanju TOZD v asociacije — podjetja in v ZP Iskra.

Komisija se je pri izdelavi tez naslonila na izkušnje in značilnosti dosedanjega razvojnega procesa združenega podjetja v pogledu izgrajevanja samoupravnih, ekonomskih in organizacijskih odnosov ter upoštevala napolitela ustavnih dopolnil, kot

usmeritev v proces nadaljnje izgradnje samoupravnega sistema, od TOZD do višjih integracijskih oblik združevanja dela. Pri tem je komisija zbrala že doslej formirana stališča in ideje v zvezi z uveljavljanjem ustavnih dopolnil in ta predlog dopolnila s svojimi pogledi na organizacijo samoupravnih, ekonomskih, tehnično-proizvodnih in organizacijskih funkcij v združenem delu.

I. ZNAČILNOSTI DOSEDANJEGA RAZVOJA ISKRE

ISKRA je v svojem razvojnem procesu prešla nekaj značilnih faz, ki so glede na razvoj notranjih ekonomskih in samoupravnih odnosov pomenile velike spremembe v organizaciji ISKRE. Od združitve štirih samostojnih tovarn v podjetje ISKRA, ki je bila izvedena 1. 1961, ob kateri so tovarne ohranile svojo polno samoupravno in ekonomsko samostojnost, na čelu s koordinacijskim centrom, do kasnejše organizacije enotnega podjetja, ki je v osnovi spremenila dotedanje odnose v podjetju, v smislu centralizacije sredstev in odločanja, do zadnje reorganizacije enotnega podjetja v združeno podjetje, ki se je formiralo 1. 1966 in je postopoma spreminjalo svojo organizacijsko zasnovo in notranje ekonomske, poslovne in samoupravne odnose, do sedanjih razmerij in oblik.

Za celoten razvojni proces je, predvsem po 1. 1965, značilna stalna težnja po decentralizaciji celotnega poslovnega organizma, v smislu vzpostavljanja poslovne, ekonomske in samoupravne samostojnosti posameznih organizacij delov ZP. S procesom decentralizacije so se vzporedno izoblikovali tudi samoupravni odnosi, ki so dobivali svojo vsebino v ekonomskem položaju posameznih delov podjetja.

ZP ISKRA danes sestavljajo:

1. Organizacije v sestavi ZP:
 - a) proizvodne organizacije
 - b) Zavod za avtomatizacijo (ZZA)
 - c) ISKRA — Commerce.
 2. Samostojna organizacija združenega dela — pravna oseba:
 - Center za avtomatsko obdelavo podatkov (CAOP)
 3. Samostojna organizacija združenega dela:
 - Strokovne službe združenega podjetja
 4. Organizacija združenega dela, ki opravlja storitve članom delovne skupnosti — posebna storitvena enota:
 - Počitniška skupnost (PSI)
- Proizvodne organizacije — tovarne so osnovne tehnološko zaključene in ekonomsko samostojne samoupravne enote. Te so:
1. Elektromehanika, Kranj
 2. Avtomatika, Ljubljana — Pržan
 3. Elementi, Ljubljana
 4. Aparati, Ljubljana
 5. Naprave, Ljubljana
 6. Kondenzatorji, Semič
 7. Elektronika, Horjul
 8. Avtoelektrika, Nova Gorica
 9. Elektromotorji, Železniki
 10. Instrumenti, Otoče
 11. Usmerniki, Novo mesto
 12. Polprevodniki, Trbovlje
 13. Sprejemniki, Sežana
 14. Gospodinjski aparati, Škofja Loka
 15. Industrijska oprema, Lesce
 16. Orodjarna, Ljubljana

Tovarne: Elektromehanika, Avtomatika, Elementi in Elektromotorji imajo v svojem sestavu proizvodne obrate, od katerih so nekateri dislocirani.

ZZA je raziskovalni zavod ZP, ki opravlja naslednje dejavnosti:

- osnovne usmerjene raziskave (bazični razvoj)
 - splošno-tehnične dejavnosti
 - razvoj novih izdelkov (aplikativni razvoj)
 - raziskave zanesljivosti materialov, ugotavljanje kvalitete izdelkov in opravljanje električnih meritev
 - izdelava prototipov in specialne izvedbe posamičnih izdelkov.
- ISKRA-Commerce (IC) je specializirana organizacija ZP, ki opravlja:
- prodajno in nabavno dejavnost na domačem trgu
 - zunanjetrgovinsko dejavnost (izvoz, uvoz, posredovanje v mednarodnem blagovnem prometu, zastopstva tujih firm)
 - izvajanje inženiringov
 - servisno in montažno dejavnost
 - marketing.

ISKRA-Commerce opravlja svojo zunanjetrgovinsko dejavnost prek zunanjetrgovinske mreže (Iskrine inozemske firme, predstavništva itd.), na domačem trgu pa ima razvejano mrežo filijal v različnih gospodarskih središčih Jugoslavije. V sestavu teh filijal so predstavništva, industrijske prodajalne in servisi.

CAOP razvija in uvaja organizacijo poslovanja v zvezi z avtomatsko obdelavo podatkov.

ZP ISKRA ima v svojem sestavu strokovne službe, ki imajo koordinacijsko funkcijo in opravljajo naloge v zvezi z načrtovanjem poslovne politike in perspektivnega razvoja ZP kot celote. Te službe so:

- tehnično-programsko področje
- finančno-računovodsko področje
- organizacijsko-kadrovsko področje in
- sekretariat.

Vsi organizacijski deli, ki imajo status organizacije v sestavi ZP in CAOP so pravne osebe.

Osnovna značilnost sedanjih poslovnih odnosov je ta, da vse organizacije v okviru ZP poslušajo neposredno in se v tem smislu tudi neposredno dogovarjajo o poslovnih razmerjih. To velja predvsem za odnose med proizvodnimi organizacijami in IC ter med proizvodnimi organizacijami in ZZA. Ta razmerja se urejajo s statutom ZP ISKRA in poslovnimi pogodbami med organizacijami v sestavi ZP.

Poleg statuta urejajo odnose med ZP in posameznimi organizacijskimi deli ZP statusne pogodbe, s katerimi so se organizacije v sestavi ZP še posebej dogovorile o ureditvi medsebojnih odnosov in poslovanja. Te statusne pogodbe bi lahko šteli kot zametek samoupravnega sporazumevanja.

Pri tem je treba poudariti, da so poslovni odnosi proizvodnih organizacij do koriščenja uslug IC in ZZA postavljeni na fakultativno osnovo in se samoupravni organi v posameznih proizvodnih organizacijah samostojno odločajo, ali in v kakšnem obsegu in pod kakšnimi pogoji koristijo dejavnosti, ki so organizirane v IC in ZZA. Omejitev svobodnega izbora obstaja samo pri zunanjetrgovinski dejavnosti, zaradi zagotovitve enotnega nastopa na zunanjih tržiščih. Vsaka proizvodna organizacija sklepa s temi specializiranimi organizacijami kratkoročne

in dolgoročne pogodbe, ki imajo značaj dogovarjanja.

Takšna medsebojna razmerja kažejo, da so se v zadnjih letih, na osnovi spoznanj in teženj po dogovarjanju in vsklajevanju interesov, že razvijale razne oblike sporazumevanja na podlagi interesov posameznih organizacijskih delov podjetja kot enakopravnih partnerjev.

Takšna samoupravna in poslovna razmerja v ZP so pogojila tudi ekonomske odnose: vsaka organizacija v sestavi ZP in samostojne organizacije združenega dela so ekonomsko samostojne, ugotavljajo in razporejajo dohodek po določenih svojih internih splošnih aktov in statuta ZP. S težnjo, da bi zagotovili popolno ekonomsko samostojnost posameznih organizacij in, da bi hkrati zagotovili tudi večjo odgovornost organizacij za svoje poslovne rezultate, je bila v 1. 1970 odpravljen subsidiarna odgovornost.

Pravilnost dosežane usmeritve v izgradnji takih samoupravnih, poslovnih in ekonomskih odnosov potrjuje dejstvo, da je ZP 1. 1965 vidno napredovalo in je kot celota dosegalo iz leta v leto večji poslovni uspeh, tako v svoji poslovni ekspanziji na domačem in tujem trgu, kot tudi v ekonomičnosti in rentabilnosti proizvodnje.

Navajamo nekaj osnovnih podatkov o doseženih gospodarskih uspehih ZP:

Skupna vrednost proizvodnje se je od 1. 1965, ko je znašala 516 milij. din, dvignila na pričakovanih 2.170 milij. din v 1. 1972. Stevilo zaposlenih se je v teh letih dvignilo od 12.065 v 1. 1965 na 17.900 v 1. 1972 ali za 49 %.

V zadnjih letih je ISKRA bistveno povečala svoj izvoz, ki je v 1. 1965 znašal 4.189 milij. \$, v letu 1972 pa pričakujemo izvozni rezultat 26 milij. \$.

Dohodek ZP ISKRA je v 1. 1965 znašal 128 milij. din, v 1. 1972 pa pričakujemo 840 milij. din. V skladu z doseženimi rezultati so se gibali tudi povprečni osebni dohodki, ki so se dvignili od 545,00 din v 1. 1965 na 1.770,00 din v 1. 1972.

Glede na tako splošno oceno razvoja ZP ISKRA ter na doseženo raven organizacije notranjih samoupravnih, poslovnih in ekonomskih odnosov smemo trditi, da uveljavljanje ustavnih amandmajev predstavlja kontinuiteto že dosežane usmerjenosti v izgrajevanju notranjih samoupravnih odnosov v ZP ISKRA Kranj.

II. SEDANJA ORGANIZACIJA SAMOUPRAVLJANJA

Glede na pristojnosti, ki jih določajo samoupravni akti, delujejo v ZP organi upravljanja:

— v delovnih enotah oz. organizacijah združenega dela znotraj organizacij v sestavi ZP

— v organizacijah v sestavi ZP in

— v ZP ISKRA.

V delovnih enotah, oz. organizacijah združenega dela, so delavski sveti delovnih enot, oz. organizacij združenega dela, ki imajo s statutom organizacije v sestavi ZP določene pristojnosti. Obseg pristojnosti teh delavskih svetov v delovnih enotah je v posameznih organizacijah v sestavi ZP različen.

Predvsem se njihove pristojnosti nanašajo na področje kadrovanja, izobraževanja, urejanja razmerij v pogledu delitve OD, na reševanje socialnih in družbenih zadev in na iniciative v pogledu predlaganja planov in elementov gospodarjenja ter dajanje predlogov v zvezi s sprejetjem splošnih aktov. Delavski sveti na tej ravni imajo praviloma tudi svoje komisije, kar zlasti velja za področje kadrovanja, nagrajevanja in disciplinskih zadev.

Individualni izvršilni organ upravljanja je vodja delovne enote, ki je DS enote odgovoren le v obsegu pristojnosti tega delavskega sveta.

V organizacijah v sestavi ZP oz. samostojnih organizacijah združenega dela delujejo delavski sveti, ki imajo vse pravice, ki izvirajo iz zakonitih predpisov, statuta ZP in statuta organizacije. Njihova temeljna pravica je, da ugotavljajo in delijo dohodek, ki se formira na ravni organizacije v sestavi ZP. DS odločajo tudi o razvojnih konceptih organizacij, razvojnem programu proizvodnje, planu proizvodnje, finančnem oz. gospodarskem načrtu, o prometu z osnovnimi sredstvi, o kreditnih razmerjih, o poslovnih stikih in odnosih znotraj in izven ZP in tudi o vseh ostalih zadevah s področja poslovanja in gospodarjenja, ter o enostavni in razširjeni reprodukciji, v skladu s sprejeto poslovno politiko ZP.

DS organizacij odločajo tudi o vseh tistih zadevah, o katerih mora ZP dobiti soglasje organizacije. DS organizacij imajo svoje izvoljene kolektivne in individualne izvršilne organe, odbore in komisije, ki imajo, glede na statut organizacije, po posameznih organizacijah različno strukturo in različen obseg pristojnosti. Pristojnosti posameznih kolektivnih in individualnih izvršilnih organov določa statut organizacije.

Individualni izvršilni organ je direktor organizacije, ki je za svoje delo odgovoren DS organizacije.

V ZP deluje delavski svet ZP, ki sprejema statut in druge splošne akte, perspektivne in letne načrte razvoja in poslovanja ter periodične in zaključne račune ZP, odloča o statusnih vprašanjih in o razpolaganju s sredstvi skladov ZP ter o uvedbi začasnih uprav, oz. ukrepov za sanacijo posameznih organizacijskih delov ZP. DS ZP daje tudi ustrezna soglasja k splošnim aktom posameznih organizacij ter daje mnenja k sklepom DS organizacijskih enot ZP, v zvezi s krediti. Sklepi DS ZP iz pristojnosti, ki so mu dane po zakonu in statutu ZP ali izhajajo iz pristojnosti, ki so jih nanj prenesle vse organizacijske enote ZP, so za vse organizacijske enote ZP obvezni. S tem se zagotavlja izvajanje skupne poslovne politike ZP. DS ZP ima kolektivni izvršilni organ: poslovni odbor, ki je za svoje delo odgovoren DS ZP.

Individualni izvršilni organ je generalni direktor ZP, ki je za svoje delo odgovoren DS ZP.

Volitve v samoupravne organe ZP so neposredne. Neposredne volitve so tudi za člane DS organizacij v sestavu ZP. Pri tem obstaja statutarno določilo, da mora vsaka organizacijska enota ZP izvoliti najmanj enega člana v DS ZP. Isto načelo velja tudi za volitve v DS organizacij v sestavu ZP, kakor tudi za poslovni odbor ZP.

Izgrajevanje dosedanje samoupravne strukture in dosežena stopnja razvitosti kažeta na težnjo, da se samoupravljanje čim bolj približa delovnim ljudem v osnovnih organizacijskih enotah. Ta težnja se izraža v tem, da se omogoči delovnim ljudem v vseh oblikah združenega dela, da odločajo oz. sodelujejo pri takem odločanju na vseh ravneh samoupravljanja. Ta težnja se je uveljavljala v sedanjem sistemu, z razmejevanjem pristojnosti in odgovornosti med organi upravljanja, pri čemer je bila decentralizacija pristojnosti pravilo za sproščanje samoiniciative samoupravljalcev. Pri tem pa je treba povedati, da je temeljna pravica ugotavljati in deliti dohodek pravica samoupravnih organov organizacij v sestavu ZP in samoupravnih organov v organizacijah združenega dela v sestavu ZP.

III. USTAVNA DOPOLNILA V ISKRI

Ko skušamo z vidika vsebine ustavnih dopolnil ocenjevati ISKRO po razvoju notranjih samoupravnih odnosov od 1. 1961 do današnjih dni, lahko ugotovimo, da so bila v tem času nenehno prisotna razmišljanja in prizadevanja za razvoj samoupravnih odnosov. V to so nas silile objektivne zakonitosti, ki delujejo v okviru velikega integracijskega sistema, ki je moral, prav zaradi povezovanja in uveljavljanja skupnih in posamičnih interesov, iskati optimalen model organizacije samoupravnih in poslovnih funkcij.

ISKRA v tem procesu ni imela vzornika in je morala sama, z lastnimi silami priti do določenih spoznanj, ki so omogočila, da je ISKRA prebrodila v teh letih vse težave, ki nujno spremljajo razvoj velikih razvijajočih se podjetij. Izkušnje so v teh letih dokončno utrdile spoznanje, da je razrešitev notranjih ekonomskih in samoupravnih odnosov osnovni pogoj za razvoj ISKRE, kot integracije mnogih delovnih skupnosti. To spoznanje se je še posebej utrdilo po 1. 1965, ko se je ISKRA preoblikovala v združeno podjetje.

Ustavna dopolnila nam odpirajo v tem pogledu še mnogo širše možnosti, nam zagotavljajo zadržati kontinuiteto osnovne usmeritve v razvijanje samoupravnega sistema in nas obvezujejo, da v novih po-

goh, ob veliko večji razvitosti ISKRE, oblikujemo povsem novo kvaliteto družbeno-ekonomskih odnosov znotraj podjetja. Pri tem velja osnovni pogoj, da mora postati delavec — upravljalca tisti subjekt, ki ima pravico in možnost, da vpliva na gospodarjenje in odloča o rezultatih svojega dela. Gre torej za to, da vzpostavimo taka samoupravna razmerja, da bodo delovni ljudje čim bolj neposredno, v vseh fazah združenega dela, odločali o rezultatih dela tam, kjer le-ti nastajajo. Iz takega družbeno-ekonomskega položaja delovnega človeka v Iskri skupnosti pristopamo k izgradnji integrativnega samoupravnega sistema podjetja, v katerega vgrajujemo vse tiste komponente, ki delavcu — upravljalcu zagotavljajo odločujoč družbeno-ekonomski položaj v združenem delu. Delo in ustvarjanje, interesno povezovanje in sporazumevanje, morajo postati osnovne vrednote samoupravnega in poslovnega sistema, ki sam v sebi nosi in odpira vedno nove možnosti svojega lastnega razvoja.

Pri razvoju takega sistema so nam dragocene dosedanje izkušnje in jih kaže pri sedanjih razpravah o ustanavljanju TOZD, njihovih asociacijah in ZP, upoštevati.

Ustavna dopolnila ISKRI nakazujejo v osnovi dve smeri razvoja:

a) organiziranje temeljnih organizacij združenega dela kot osnovnih subjektov organizacijskega sistema ZP,

b) združevanje TOZD v asociacije in ZP na osnovah samoupravnih, ekonomskih in poslovnih interesov združenega dela.

IV. USTANAVLJANJE TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA V ISKRI

Proces organiziranja TOZD v ZP Iskra je že v teku in so bile že dosedaj izdelane v organizacijah v sestavu ZP številne analize, ki so jih družbeno-politične organizacije obravnavale z neposrednimi proizvajalci na sestankih, konferencah in zborih delovnih ljudi. Rezultati skupnih stališč so se izoblikovali v konkretne predloge — kje in koliko TOZD bi bilo smiselno organizirati v Iskri.

V teku so neposredne priprave za odločanje o organiziranju TOZD v Iskri, kar naj bi bilo izvedeno že v 1. 1972.

Iz doslej sproženih pobud izhaja, da bodo TOZD prevzele v odločanje predvsem naslednje:

— odločanje o statusnih vprašanjih, o svoji povezanosti v ZP Iskra in o svoji povezanosti v branžne asociacije (podjetja)

— odločanje oz. sprejemanje samoupravnih sporazumov, s katerimi se povezujejo v različnih oblikah

tudi z drugimi TOZD ali njihovimi asociacijami,

— odločanje s samoupravnim sporazumom, katere pravice in dolžnosti bodo opravljali skupni organi upravljanja v njihovi asociaciji in na drugih ravneh integracijskega sistema,

— odločanje s samoupravnim sporazumom o združevanju v podjetje, o obsegu pravic in dolžnosti TOZD do tretjih oseb,

— sprejemanje splošnih in drugih aktov,

— odločanje o notranji organizaciji TOZD v skladu s skupnimi cilji, ki jih opredeljuje samoupravni sporazum o združevanju TOZD,

— sprejemanje programov dela in razvoja ter letnih in perspektivnih načrtov,

— odločanje o združevanju lastnih sredstev v podjetju in ZP ter o pogodbah o poslovno-tehničnem sodelovanju,

— odločanje o vlaganju sredstev drugih v svojo TOZD,

— odločanje o osnovah in merilih za delitev dohodka in OD, v skladu z družbenim dogovorom in samoupravnimi sporazumi, ki jih sklene TOZD, njihova asociacija (podjetje) ali ZP,

— obravnavanje in sprejemanje periodičnih obračunov in zaključnih računov TOZD,

— odločanje o nabavi, odprodaji, odpisu in izločitvi osnovnih sredstev,

— odločanje o merilih za kreditiranje stanovanjske izgradnje, razdeljevanje stanovanj ter o uporabi sredstev sklada skupne porabe,

— reševanje pritožb delavcev zoper odločitve izvršilnih organov TOZD,

— volitve v organe upravljanja ter kolektivne individualne izvršilne organe TOZD,

— volitve članov v organe upravljanja podjetja in ZP,

— odločanje o tistih vprašanjih, ki jih zaupajo v izvrševanje skupnemu organu v svoji asociaciji in ZP,

— odločanje po svojih izvršilnih delegatih v drugih organizacijah, v katere so se združili, kakor tudi v skupnih interesnih skupnostih.

S statutom TOZD bodo določili delavci TOZD, kakšne organe upravljanja bo imela TOZD in katere svoje pravice in dolžnosti poverja svojim organom.

Po dosedanjih predlogih bodo v TOZD organizirani predvsem naslednji organi upravljanja: delavski svet, upravni odbor, odbor za delovna razmerja in odbor za nagrajevanje ter direktor TOZD.

Temeljni samoupravni akt TOZD je statut.

V. ZDRUŽEVANJE TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA V ASOCIACIJE — PODJETJA

V vseh delih ZP so že dlje prisotne težnje za spremembe, ki naj se

danji stopnji integracije dajo nove kvalitete. Ustavna dopolnila nam odpirajo možnost in hkrati nalagajo tudi obveznost, da te spremembe hitreje uresničimo.

TOZD so temelj kompleksnega integracijskega sistema združenega podjetja, ki mora biti razvit, zgrajen in sposoben uresničevati interese TOZD. Odtod izvira tudi osnovna ugotovitev, da združeno podjetje ne more biti hierarhična tvorba, grajena na načelih oblastniške (vodstvene) strukture, temveč integracijski sistem, zgrajen na samoupravnih osnovah združenega dela, ki povezuje in uresničuje interese delovnih ljudi v ISKRI.

Sedanja objektivna razmerja znotraj ZP, ki smo jih ustvarili v dosedanjih izgradnji in razvoju združenega podjetja so realna, objektivno delujoča razmerja, ki povezujejo Iskri integracijski sistem in so izhodišče pri spreminjanju odnosov znotraj ZP, v smislu uveljavljanja ustavnih dopolnil.

Pri graditvi novih samoupravnih, organizacijskih, poslovnih in ekonomskih odnosov moramo zagotoviti kontinuiteto pravic in obveznosti. To pomeni, da moramo odnose spreminjati s procesom, ki zagotavlja optimalne rezultate. Vendar pa nam morajo že v začetku biti jasni končni cilji. Očitno je, da moramo ob ustanavljanju TOZD na samoupravni osnovi še vnaprej razvijati različne oblike združevanja dela in sredstev, povezovati interese s skupnimi cilji in na ta način krepi materialne osnove, poslovni in ekonomski potencial združenega dela.

Vse analize dosedanjih rezultatov in delovanja integracije so pokazale nujnost in resnični interes delavcev TOZD za novo notranjo integriranost Iskri, temelječo na branžnem načelu. Ob ustavnih dopolnilih dobiva ta interes realne možnosti za uresničitev in postaja na današnji stopnji razvitosti ZP najbolj smiselna oblika samoupravnega organiziranja ZP ISKRA.

Branžna podjetja bi združevala interesno povezane TOZD in postala trajna oblika združenega dela, temelječa na samoupravnih sporazumih. Motivi oz. interesi za združevanje TOZD v branžna podjetja bodo glede na sedanje odnose in dosedanja razvoja, različni. Ti se lahko izražajo v skupnem načrtovanju in uresničevanju programske usmerjenosti ter koordinaciji in dopolnjevanju proizvodnih programov; v tehnološki specializaciji dela, ki omogoča racionalno organizacijo proizvodnih zmogljivosti za doseganje večjih poslovnih učinkov, z visoko stopnjo produktivnosti dela; v združevanju proizvodenj, ki se dopolnjujejo po faznem načelu; v združevanju TOZD po kombinatskem načelu (elementi — finalisti); v sorodni tržni usmerjenosti (skupni prodajni kanali) in v lokacijski povezanosti sedanjih organizacij v sestavu ZP, če jih vežejo skupni samoupravni in poslovni interesi.

Fizionomija podjetij — asociacij TOZD bo v veliki meri pogojena z značilnostmi dosedanjega razvoja tovarn (organizacij v sestavu ZP) in njihove dosedanje poslovne orientiranosti in interesov. Pri tem pa je treba upoštevati, da se morajo ZP in vse enote, ki ga tvorijo, z zavestno usmerjenim procesom, orientirati k povezovanju programske in tehnološko sorodnih proizvodenj v smislu razvoja tako imenovanih

»branznih« podjetij. Ustanovitev »čisti« branž je v sedanjih pogojih nemogoča, ker bi to pomenilo nasilen poseg v obstoječe interese posameznih delovnih kolektivov. Uveljavitev čiste branžne organizacije moramo sprejeti kot poslovno orientacijo ZP. V tem pogledu mora biti prisotna stalna pobuda za povezovanje TOZD po »branznem« načelu. To pobudo bi moralo ZP razvijati predvsem v usmerjanju proizvodnih programov, dopolnjevanju in razširjanju asortimenta izdelkov v tistih TOZD oz. podjetjih, ki že razvijajo in proizvajajo izdelke določene panoge. Glede na to naj bi sprejeli dogovor, da se programsko-proizvodna usmeritev posameznih podjetij koordinira na ravni ZP. S tem bi v prihodnje odpravili »prekrižanje« proizvodnih programov ter pospešili formiranje branžnih podjetij.

S formiranjem branžnih podjetij bi si združene TOZD v precejšnji meri zagotovile večji proizvodni, kadrovski in ekonomski potencial ter si tako v ožjem prostoru omogočile učinkovitejše reševanje skupnih specifičnih problemov. Združeno podjetje bi povezovalo dolgoročne interese TOZD in njihovih asociacij in opravljalo tiste funkcije, ki so potrebne za razvoj in napredek celotnega integracijskega sistema.

Branžno podjetje bo opravljalo le tiste funkcije, ki jih bodo, po poti samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja, nanj prenesle TOZD.

To pomeni, da je na ravni branžnega podjetja smiselno organizirati funkcije, s katerimi TOZD, združene v podjetju, vsklajujejo in razvijajo svoje skupne interese.

Dosedanji razvoj, kot tudi sedaj vodene razprave kažejo, da bi povezovanje v branžna podjetja imelo svoj smisel, zaradi:

- načrtovanja programsko-razvojnega usmeritve posameznih delov integracijskega sistema in uporabe znanstveno-tehniških dosežkov,

- združevanja naporov za plasman izdelkov in nabavo reprovromateriala, vodenja enotne politike v pogledu osvajanja in razvijanja tržišč,

- uvajanja sodobnih poslovnih sistemov in racionalne organizacije tehnoloških procesov,

- združevanja in pridobivanja sredstev zaradi krepitve ekonomske moči, gospodarne uporabe sredstev, zavarovanja poslovne stabilnosti in ustvarjanja materialne osnove za razširjeno reprodukcijo ter vlaganja sredstev v druge organizacije,

- zagotavljanja večje socialne varnosti,

- razvijanja vseh oblik solidarnosti združenega dela,

- enotnega načela kadrovske politike izobraževanja, nagrajevanja in razvijanja sodobnih organizacijskih in informacijskih sistemov.

Iz tega sledi, da naj bi integracijski sistem ISKRE temeljil na zveznosti naslednjih osnovnih funkcij:

- načrtovanje programske usmeritve sistema in njegovih delov,

- razvijanje sodobnih tehnoloških sistemov in osnov;

- razvijanje tržne strategije,

- oblikovanje skupne finančne politike,

- oblikovanje skupne kadrovske politike in nagrajevanja ter odnosov v združenem delu,

— razvijanje organizacijskih in informacijskih sistemov.

Načelo zveznosti teh integrativnih funkcij omogoča dejansko koordinacijo delovanja sistema, tako v branžnem podjetju, kot v ZP. Taka razčlenitev nam omogoča tudi opredelitev možnih funkcij, ki naj jih opravlja podjetje, kot asociacija TOZD. Pri tem je treba upoštevati, da TOZD izvaja vse tiste osnovne funkcije, ki so značilne za tehnološko zaključeno in ekonomsko samostojno samoupravno enoto. Na raven podjetja naj bi delegirala tiste funkcije, ki zagotavljajo kohezivnost kompleksnega integracijskega sistema ZP in omogočajo koordinacijo procesnih funkcij v TOZD.

Seveda ne gre pri tem za pravilo, temveč za sugestije in ideje, ki naj bi jih analizirale in se do njih opredelile TOZD, ko bodo sklepale samoupravne sporazume. Vsekakor bodo verjetno razlike v sami organizaciji funkcij, ki so povsem objektivno pogojene. Če se združujejo TOZD, ki so locirane na enem prostoru, imajo večjo možnost racionalno združevati in organizirati več skupnih dejavnosti, kot pa tiste, ki so dislocirane in morajo zaradi operativnosti zadržati več funkcij, oz. dejavnosti. Te enote se bodo bolj usmerile v organizacijo koordinacijskih funkcij na ravni podjetja in v manjši meri na združevanje operativnih služb, razen seveda tistih, ki so bistvenega pomena za asociacijo kot celoto. Zagotoviti pa je potrebno uveljavitev funkcionalne povezanosti osnovnih funkcij, od TOZD do združenega podjetja, ki tvori kompleksni integracijski sistem. Funkcionalna povezanost tvori osnovne komunikacijske kanale in predstavlja osnovo za razvoj poslovno-informacijskega sistema v ZP.

Smotno bi bilo, da se naslednje osnovne funkcije organizirajo v branžnem podjetju:

Načrtovanje programsko-razvojnega usmeritve je funkcija, s katero podjetje načrtuje razvoj asociacije in vseh njenih delov. V bistvu gre za projekcijo razvoja asociacije na osnovi planov posameznih TOZD. Ta funkcija ima v odnosu do temeljnih organizacij združenega dela koordinacijski značaj, saj morajo projekcije programov razvoja temeljiti na optimalnih pogojih in realnih možnostih. Glede na to je ta dejavnost v osnovi planska funkcija branžnega podjetja in ZP.

Razvoj izdelkov je lahko organiziran v TOZD v branžnem podjetju, ali pa v ZZA, v skladu z odločitvijo TOZD. V primeru, da je razvoj organiziran izven TOZD, mora biti zagotovljena neposredna odvisnost razvojne dejavnosti od poslovne uspešnosti enote, za katero deluje. Znanstveno-raziskovalna dejavnost pa se organizira v ZZA kot skupna dejavnost ZP.

Razvoj tehnologije je dejavnost, ki sodi v pristojnost branžnega podjetja, lahko pa to dejavnost za branžno podjetje opravlja ZZA. Namen te dejavnosti je razvijanje in uvajanje sodobnega sistema tehnologije dela in delovnih procesov, z metodami študija dela in časa. To je strokovna funkcija, ki mora vnašati v obstoječo tehnologijo nove prvine iz znanstveno-tehničnega dogajanja ter nenehno skrbeti za napredek na področju tehnologije dela.

Prodaja, nabava, servis so tržne funkcije, ki so organizirane v branžnem podjetju, lahko pa jih za posa-

mezne TOZD ali branžna podjetja, delno ali v celoti opravlja ISKRA-Commerce. V primeru, da te funkcije za proizvodne organizacije opravlja ISKRA-Commerce, je treba zagotoviti neposreden vpliv organizacij na izvajanje poslovne politike. Prav tako je potrebno zagotoviti medsebojno odvisnost doseženih rezultatov. Zaradi zagotovitve enotnega nastopa na zunanjih trgih, se organizira v ISKRA-Commerce zunanje-trgovinska dejavnost kot skupna dejavnost.

Finančna politika. Glede na to, da TOZD samostojno gospodarijo in odločajo o sredstvih, dobiva finančna funkcija na ravni branžnega podjetja in ZP vlogo načrtovalca, predlagatelja ter izvajalca sprejete finančne politike.

Vloga finančne funkcije branže je predvsem v proučevanju finančnega trga, v zagotavljanju sredstev za normalno in razširjeno reprodukcijo, v sodelovanju z interno banko ISKRE, v razvijanju oblik in združevanju sredstev na ravni branžnega podjetja in ZP ter v opravljanju ostalih koordinacijskih, usmerjevalnih in nadzornih funkcij.

Ekonomsko finančna dejavnost je lahko organizirana kot skupna dejavnost, ki opravlja poleg finančnih še posle računovodstva za TOZD.

Kadrovska politika. Smiselno je, da se na ravni podjetja oblikuje skupna kadrovska politika, s katero se vsklajujejo in določajo načela kadrovanja, nagrajevanja, izobraževanja, štipendiranja, družbenega standarda in ostalih kadrovskih pojavov. Kadrovska politika podjetja bi oblikovali s sistemskimi rešitvami, s katerimi bi zagotavljali enotnost v pogledu urejanja razmerij, ki sodijo v kadrovsko področje.

Organizacija sistemov poslovanja je funkcija, ki naj jo podjetje razvija, če želi z uporabo sodobnih sredstev razvijati sistem moderne organizacije poslovanja. To predvsem velja za projektiranje organizacijskih sistemov z avtomatsko obdelavo podatkov.

Skupne službe. S samoupravnim sporazumom, ki ga sklepajo TOZD o ustanovitvi branžnega podjetja, se določi organizacija skupnih služb, obseg njihovih nalog in njihove pristojnosti, v pogledu izvajanja posameznih funkcij. Skupne službe branžnega podjetja se organizirajo kot delovne skupnosti, s svojimi organi upravljanja, če pa so pogoji, se lahko organizirajo tudi kot TOZD.

VI. SAMOUPRAVLJANJE NA RAVNI ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA

Skupščina

Samoupravni organ ZP je skupščina ZP. Skupščina ima pristojnosti, ki jih bodo s samoupravnim

sporazumom nanjo v izvrševanje prenesle TOZD.

Iz dosedanjih razprav kaže, da bodo delovni ljudje v TOZD povezani v izvrševanje skupščini ZP zlasti:

1. programsko razvojno usmeritev ZP Iskra kot celote

2. poslovno politiko in perspektivne poslovne cilje ZP

3. gospodarske plane in zaključne račune ZP

4. pravila in druge splošne akte ZP

5. samoupravno sporazumevanje z drugimi organizacijami

6. programe dela kolektivnih izvršilnih organov

7. organizacijo in proračun ter zaključni račun strokovnih služb ZP

8. poslovno usmeritev ZZA in ISKRA-Commerce, IB in razširjeno reprodukcijo IC

9. integracijske procese z drugimi organizacijami

10. koriščenje sredstev skupnih skladov ZP

11. volitve predsednika skupščine, kolektivnih izvršilnih organov ZP in izvršilnega direktorja

12. nadzor nad izvrševanjem sprejetih sklepov

13. samoupravni nadzor

14. splošni ljudski odpor.

Skupščina ima predsednika. Funkcija predsednika je profesionalna. Predsednik skupščine predstavlja delovno skupnost Iskre in ZP, sklicuje in vodi seje skupščine, podpisuje vse statusne akte, ki jih sprejme skupščina ZP ter vodi nadzor nad izvajanjem sprejetih sklepov. Predsednik skupščine vodi tekoči nadzor nad delovanjem izvršilnih organov.

Pri skupščini deluje predsedstvo, ki ima nalogo, da usklajuje delo kolektivnih izvršilnih organov z delom skupščine. Člane skupščine ZP volijo TOZD in samoupravna delovna skupnost po delegatskem načelu.

Za člane delovne skupnosti, ki so izvoljeni na individualne izvršilne funkcije, tako v TOZD, kot v njihovih asociacijah in ZP, velja pravilo, da ne morejo biti izvoljeni v samoupravne organe TOZD in njihovih asociacij.

S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi ZP se določi način glasovanja v skupščini ZP, v pogledu obravnavanja in glasovanja o zadevah, o katerih se sklepa po večinskem načelu in zadevah, za katere je potrebno soglasje vseh delegatov.

Kolektivni izvršilni organi

Skupščina voli naslednje kolektivne izvršilne organe, ki delujejo na ravni ZP in sicer: odbor za:

- razvojno-programsko dejavnost
- kvaliteto in zanesljivost
- ekonomsko poslovanje
- marketing
- organizacijo poslovanja
- kadrovske in socialne zadeve
- SLO
- samoupravni nadzor.

Načelo, ki ga uveljavlja predlagani sistem kolektivnih izvršilnih organov je ta, da vse pomembne skupne funkcije, ki jih TOZD združujejo

v ZP ISKRA, usmerja skupščina ZP in ustrezni kolektivni izvršilni organ.

Za vsako od teh dejavnosti je prav tako predvidena ustrezno dimenzionirana strokovna služba, ki na osnovi odločitev kolektivnih izvršilnih organov, opravlja potrebno strokovno delo.

Kjer je izvajanje nalog pogojeno s sredstvi, TOZD potrebna namenska sredstva združujejo v skupne sklade. O uporabi teh sredstev, v okviru programa, ki ga sprejema skupščina ZP, odločajo kolektivni izvršilni organi. S tem je zagotovljen vpliv TOZD pri programiranju teh dejavnosti in pri odločanju o uporabi za to namenjenih sredstev, ob prisotnosti strokovno podanih možnih rešitev.

VII. ORGANIZACIJA SKUPNIH DEJAVNOSTI V ZDRUŽENEM PODJETJU ISKRA KRANJ

Da bi zagotovili uspešno izvajanje samoupravnega dogovorjene poslovne politike ZP in uresničevanje interesov TOZD in njihovih asociacij, se na ravni ZP organizirajo skupne dejavnosti in osnovne skupne funkcije, ki omogočajo koordinirano delovanje celotnega integracijskega sistema ZP.

Skupne dejavnosti, ki so na osnovi samoupravnega sporazuma organizirane na ravni ZP, so:

1. razvojno-raziskovalna dejavnost, ki jo opravlja ZZA
2. tržna dejavnost, ki jo opravlja ISKRA-Commerce
3. interna banka Iskre
4. skupne strokovne službe.

1. ZAVOD ZA AVTOMATIZACIJO

ZZA je raziskovalna organizacija ZP Iskra. ZZA naj bi tudi v naprej opravljal za ZP Iskra naslednje dejavnosti:

1. splošno-tehnično dejavnost (dejavnost I.)
2. raziskovalno delo (dejavnost II.)
3. razvojno delo (dejavnost III.)
4. druge intelektualne in proizvodne storitve, v skladu s programsko usmerjenostjo Iskre (dejavnost IV.)

Dejavnost I. opravlja ZZA za organizacijske enote ZP po programu; ki se sprejema na ravni ZP in ga financirajo vse proizvodne TOZD, v skladu z vsakoletnim gospodarskim planom ZP ISKRA.

Dejavnost II. opravlja ZZA za vse proizvodne TOZD v ZP, v skladu s programom, ki se sprejema na ravni ZP in financira:

- a) iz sredstev znanstveno-raziskovalnega sklada, ki se oblikuje na

ravni ZP, iz prispevkov posameznih proizvodnih TOZD,

b) iz zunanjih namenskih skladov za financiranje raziskovalnih del.

TOZD, oz. njihove asociacije, lahko tudi za posamezne raziskovalne naloge sklepajo pogodbe in se tako opravljeno raziskovalno delo v ZZA financira na tej osnovi.

Dejavnost III., ki predstavlja razvoj izdelkov, financirajo posamezne TOZD, oz. njihove asociacije, za katere izvaja ZZA to dejavnost. Ta dejavnost v ZZA se opravlja na osnovi programov razvoja izdelkov, ki ga sprejmejo TOZD v sodelovanju z razvojno enoto v ZZA, na podlagi dogovorov — pogodb.

Dejavnost IV. opravlja ZZA v obliki razvojno-raziskovalnega dela, izdelave specialnih izdelkov ter drugih storitev, ki jih opravlja za naročnike izven Iskre, v svojem imenu in za svoj račun, vendar v skladu s programsko usmeritvijo Iskre in njenim nadzorom.

Dejavnost I. in II. se za vse TOZD v ZP opravlja v ZZA.

Dejavnost III. se lahko izvaja v TOZD, v asociaciji ali v ZZA. Odločitev o tem, kje bo organiziran razvoj izdelkov, sprejemajo TOZD. V primeru, da razvoj izdelkov TOZD prenesejo v ZZA, je potrebno zagotoviti naslednje:

— ZZA mora razvoj izdelkov za TOZD, oz. njihove asociacije organizirati tako, da bodo razvojne enote orientirane na TOZD, oz. njihove asociacije.

Tako formirane razvojne enote morajo biti programsko in finančno odvisne od poslovnih interesov in uspehov TOZD, oz. njihovih asociacij. V tem smislu se morajo vzpostaviti tudi poslovni in ekonomski odnosi med razvojnimi enotami in TOZD. To pomeni, da mora biti razvojna skupina v ZZA ustrezno stimulirana po uspehu TOZD in, da proizvodna TOZD nosi tudi poslovni riziko za delo razvojne enote v ZZA.

Za povezovanje poslovnih in ekonomskih interesov razvojnih skupin, TOZD, oz. njihove asociacije, sodelujejo v ustreznih samoupravnih organih ZZA s svojimi delegati.

Dejavnost IV. se mora organizirati kot posebna enota. Njena dejavnost ne sme biti v nasprotju z interesi ZP in njegovih delov. Za zagotovitev pravilne poslovne usmerjenosti te dejavnosti sodelujejo v organih upravljanja te enote izvoljeni delegati ZP.

Za opravljanje skupnih zadev so v ZZA organizirane skupne službe, ki jih financirajo osnovne organizacijske enote ZZA.

Komisija meni, da se mora ZZA v perspektivi usmeriti predvsem na dejavnost I. in II., ker so te dejavnosti temeljnega pomena za ZP, kot celoto. Te dejavnosti je potrebno organizirati na enem mestu, zaradi koncentracije strokovnih kadrov in sredstev, potrebnih za znanstveno-raziskovalno delo.

Osvajanje novih programov, skladna programska politika, pravilna razvojna usmeritev ter pravočasna aplikacija znanstvenih dosežkov, je v veliki meri odvisna od ustrezne organizacije osnovnih, oz. bazičnih znanstvenih raziskav, oz. od rezultatov dejavnosti II.

Zaradi tega mora Iskra v bodoče posebno pozornost posvetiti pravilnemu usmerjanju zgoraj navedenih dejavnosti. V te namene mora ZP kot celota v perspektivi namenjati večja in stalna sredstva.

Na osnovi teh ugotovitev komisija ocenjuje, da bi bilo smiselno, da se v ZZA organizirajo naslednje temeljne organizacije združenega dela:

1. raziskave in splošne tehnične dejavnosti (dejavnost I. in II.),
2. razvoj izdelkov za organizacije združenega dela v podjetju Iskra (dejavnost III.),
3. ostale intelektualne in proizvodne storitve (dejavnost IV.),
4. skupne službe ZZA.

2. ISKRA COMMERCE

Iskra Commerce je skupna organizacija za izvajanje tržnih funkcij, ki opravlja naslednje dejavnosti:

- prodaja izdelkov in sestavnih delov ZP na domačem trgu,
- prodaja dopolnilnega asortimenta na domačem trgu,
- prodaja izdelkov in nabava repromateriala na zunanjih trgih za Iskrine organizacije,
- prodaja izdelkov in nabava repromaterialov in opreme za ostale organizacije na zunanjih trgih,
- nabava repromaterialov in opreme za potrebe Iskrinih organizacij na domačem trgu,
- izvajanje inženiringov,
- opravljanje zastopniških poslov,
- izvajanje projektivnih, montažnih, servisnih in ostalih storitev.

Celotna dejavnost Iskra Commerce je organizirana v petih branžnih direkcijah (telekomunikacije, avtomatika, elektromehanski elementi in aparati, elektronski aparati, široka potrošnja), dveh regionalnih direkcijah (direkcija domačega trga s prodajno, maloprodajno in servisno mrežo in direkcija zunanega trga z izvozom, uvozom, z izvozno-uvozno in zastopniško dejavnostjo ter zunanjo mrežo), direkcijo repromateriala in opreme ter skupnimi službami Iskra Commerce.

Osnovna zamisel pri reorganizaciji ZP ISKRA v zvezi z izvajanjem ustavnih amandmajev glede dejavnosti IC je, da se dosedanje branžne direkcije posebej navežejo na predvidene branžne asociacije (podjetja), celotni IC pa postane skupno podjetje vseh TOZD v ZP Iskra.

Posamezna branžna prodajna direkcija se lahko vključuje v branžno podjetje, lahko pa ostane v skupni organizaciji branžnih prodajnih direkcij. O tem odločajo proizvodne TOZD s samoupravnim sporazumom. V vsakem primeru pa je dohodkovni center proizvodna TOZD. Delavci, organizirani v branžni prodajni direkciji, so sodelujoči na dohodku in riziku poslovanja proizvodne TOZD, v razmerjih, ki so samoupravno dogovorjena.

Ob analizi vseh okoliščin in predpogojev, predvsem pa tudi terminskih možnosti kažejo, da je za izvedbo take organizacije, ko se prodajna direkcija vključuje v branžno podjetje, potreben daljši čas. Formiranje branžnih proizvodnih podjetij je proces, ki je predviden v vsem letu 1973.

Torej je očitno, da je za predvideno reorganizacijo IC (vključitev branžnih prodajnih direkcij v proizvodna branžna podjetja) predpogoj: formiranje branžnih podjetij.

Zaradi vsega navedenega se predlaga, da se proces sprememb začne takoj tako, da se po možnosti že s 1. 1. 1973 izvedejo spremembe sedanjih dogovorov med proizvodnimi

TOZD v ZP in TOZD v IC. Cilj tega je, da se takoj poveča vpliv proizvodnih TOZD in doseže oblikovanje celotnega dohodka v proizvodnih TOZD. Komisija pozitivno ocenjuje pobudo delavcev IC, da se s 1. 1. 1973 organizirajo v pet (5) TOZD.

Področja, ki so se že v dosedanjih praksi pokazala kot tista, pri katerih je v odnosu tovarna — Iskra Commerce prihajalo do nesporazumov, so:

1. višina formiranega ostanka dohodka in njegova uporaba
2. politika delitve OD v pogledu stimulacije
3. razpored tekočih likvidnih sredstev, oz. vrstni red plačevanja obveznosti do posameznih tovarn.

Navedena področja so hkrati tista, pri katerih so določene modifikacije možne brez bistvenih posegov v utečeno organizacijo blagovnega poslovanja, s čimer bi se lahko izpostavili nevarnosti porušitve obstoječega sistema, še preden bi bili v stanju postaviti novega. Zaradi vsega navedenega naj bi s 1. 1. 1973 izvršili v odnosu tovarna — Iskra Commerce naslednje spremembe:

Ad 1)

Celotni dohodek tvorijo:

- a) realizirani rabati pri prodaji blaga ISKRE na domačem trgu,
- b) razlika v ceni za prodano blago na domačem trgu, ki ni proizvedeno v ISKRI in se z njim trguje kot z dopolnilnim asortimentom,
- c) provizija za izvozno in uvozno dejavnost za račun Iskrinih organizacij,
- d) provizije za izvozno in uvozno dejavnost za račun drugih,
- e) provizije za nabavo na domačem trgu za potrebe Iskrinih organizacij,
- f) dohodki od inženiringa,
- g) zastopniške provizije od zastopanja inozemskih firm,
- h) dohodki od uslug projektivne, servisne in montažne dejavnosti,
- i) dohodki iz prispevkov organizacij v sestavi ZP za marketing dejavnost in za osvajanje tujih trgov.

Dohodki pod tč. a), c) in e) se formirajo v višini, dogovorjeni med IC in posameznimi organizacijami v ZP na osnovi letnih pogodb, ali pa na osnovi dogovorov za posamezne posle. Osnova za formiranje dohodka teh dejavnosti za 1. 1973 naj bi ostala ista, vendar z naslednjim pristavkom:

— Pri posameznih temeljnih organizacijah združenega dela v IC naj se formirajo samoupravni organi, sestavljeni tudi iz delegatov tistih proizvodnih TOZD v ZP, ki uporabljajo usluge dotične TOZD v IC.

Ti organi naj imajo pravico in dolžnost, da ob periodičnih obračunih, predvsem pa ob koncu leta, izvršijo korekcijo dogovorjenih stopenj rabatov v vseh tistih primerih, ko se na njihovi osnovi dosega v IC akumulacija, ki je drugačna kot povprečna v proizvodnih TOZD za isto blago, pri upoštevanju normalnega gospodarjenja s stroški.

Za dohodek pod tč. b), d), f), g), in h) so v celoti pristojni samoupravni organi posameznih TOZD v IC in naj bi vpliv delegatov proizvodnih TOZD na te dohodke bil dovoljen samo v primeru, kadar bi višina ali način oblikovanja teh dohodkov posredno, ali neposredno lahko vplival, ali na ekonomske učinke proizvodnje ali pa na dobro ime firme ISKRA. Za dohodke pod

tč. i) so v celoti pristojni samoupravni organi ZP.

O investicijah v osnovna in obratna sredstva na celotnem področju tržnih funkcij, odločajo samoupravni organi proizvodnih TOZD, ali njihovih asociacij. O razvojnem programu IC kot celote pa odloča skupščina ZP.

Ad 2)

Da se zagotovi kontrola nad poslovanjem IC predlagamo, da samoupravni organi v proizvodnih TOZD in njihovih asociacijah ter ZP, obravnavajo periodične in zaključne račune ter gospodarske načrte IC.

Ad 3)

V pravilniku o delitvi OD posameznih TOZD v IC je treba vnesti določila o medsebojno odvisni in dogovorjeni stimulaciji od poslovnega uspeha proizvodnih TOZD, katerih blago posamezne TOZD v IC prodajajo.

Ad 4)

Na osnovi sedanjega sistema je bilo omogočeno, da je IC s kombinacijami med dejanskim dotokom od končnih kupcev in dejanskim plačilom obveznosti proizvodni organizaciji za posamezne vrste blaga, lahko opravljal razna medfinansiranja, kakor med proizvodnimi organizacijami v ISKRI, tako tudi za morebitne druge dejavnosti.

S 1. 1. 1973 naj bi sistem poslovanja z dotokom bil naslednji:

— IC bi bil dolžan evidentirati svoje terjatve do končnih kupcev tudi po izvoru blaga, t. j. na katero proizvodno TOZD, oz. organizacijo združenega dela se terjatev nanaša.

V veljavi ostane osnovna obveznost IC, t. j., da plača proizvodnim organizacijam vse dobavljeno blago v določenem roku po prejemu, vendar pa tudi prej, če zanj dejansko prejme plačilo. Za neizvršena plačila v dogovorjenih rokih, je IC dolžan priznavati proizvodnim organizacijam zamudne obresti v breme izterjanih zamudnih obresti od kupcev ali pa v breme lastnega dela dohodka.

Vsa dejanska vplačila kupcev naj prihajajo direktno na zbirni račun pri interni banki, kjer naj se ta razporedijo po načelu bančnega poslovanja takoj, t. j. še isti dan:

a) na del, ki pripada posameznim proizvodnim organizacijam na osnovi oznake, na plačilo katere fakture se nanašajo in sicer v višini celotnega zneska, zmanjšane za provizijo, ki pripada IC,

b) na del, ki pripada IC za prodano blago dopolnilnega asortimana, za plačilo servisnih in montažnih uslug ter za provizijo za prodano blago proizvodnih organizacij Iskre.

V kolikor za posamezna plačila ni mogoče ugotoviti, na katero fakture se nanašajo, se s tem zneskom pokriva terjatve do tega kupca, na osnovi vrstnega reda zapadlosti v saldantih IC.

Posebej je v prehodnem obdobju treba urediti način razporeditve tistih sredstev, ki bodo pritekala za plačilo terjatev, izkazanih v saldantih IC s 1. 1. 1973. Ta sredstva naj se razporejajo na posamezne proizvodne organizacije na osnovi povprečne zapadlosti obveznosti IC do njih.

Poslovanje z dotokom sredstev od inozemskih kupcev ostane enako kot doslej, z modifikacijo, da se tu-

di ta dotok kanalizira prek posebnega zbirnega računa pri interni banki.

Organizacija IC naj se postopno dopolnjuje v skladu s formiranjem branžnih podjetij v ZP Iskra. V skladu s samoupravnimi dogovori in nadaljnjimi ukrepi naj se dokončno določi pripadnost in status branžnih prodajnih organizmov. Za v Iskri dogovorjeno tržno usmerjenost je potrebna močna komercialna organizacija, v katero je treba tudi v bodoče vlagati v kadre, v krepitve materialne osnove in v širitev trgovske mreže doma in v inozemstvu.

Vlaganje v razširjanje materialne osnove prodajno-servisne mreže predstavlja obveznosti proizvodne TOZD, po drugi strani pa je IC obvezen izvajati dogovorjeno poslovno politiko in zagotavljati optimalne rezultate pri plasmanu izdelkov.

3. INTERNA BANKA ISKRE

Interno banko Iskre ustanovijo TOZD Iskrine skupnosti z namenom, da bi pridobivala in združevala sredstva za uresničevanje poslovnih interesov ter medsebojne poslovne solidarnosti in optimalnega gospodarjenja s sredstvi.

Ker so vse poslovne odločitve, ki imajo blagovno-materialni značaj v neposredni pristojnosti TOZD, oz. njihovih asociacij, pomeni, da ostanejo tudi odločitve o finančnih tokovih v njihovi pristojnosti.

V interni banki Iskre združujejo TOZD svoja sredstva, zlasti sredstva rezervnih skladov, skladov skupne porabe ter ostalih skladov s pravico, da odločajo o plasmanu teh sredstev in, da prevzamejo odgovornost rizika pri njenih naložbah.

Komitenti interne banke Iskre so organizacijske enote v ZP Iskra. Banka posluje po statutu banke, ki mora biti vsklajen s pogodbo o njeni ustanovitvi, katere podlaga je samoupravni sporazum.

Samoupravni sporazum določa pristojnosti interne banke pri izvajanju finančne funkcije ZP.

DELOVANJE BANKE

Interna banka opravlja predvsem naslednje funkcije:

— opravlja plačilni promet, tako gotovinski, kot negotovinski, po nalogu TOZD, oz. njenega pooblaščenca,

— vodi devizne račune Iskre,

— nastopa na deviznem trgu v imenu Iskre, bodisi za račun ZP, za račun organizacij v ZP ali za svoj račun,

— vodi obvezne in ostale sklade,

— organizira in vodi hranilno kreditno službo za delavce v Iskri,

— organizira zbiranje sredstev za določen namen in za določeno organizacijo,

— po pooblastilu nastopa kot garant do ostalih finančnih institucij, kakor tudi med posameznimi organizacijami Iskrine skupnosti,

— najema in posreduje kredite organizacijam zlasti:

a) kratkoročne kredite,

b) dolgoročne kredite,

c) investicijske kredite,

d) sanacijske kredite,

— opravlja strokovne usluge za posamezne organizacije v ZP in to:

a) opravlja kontrolo koriščenja

b) opravlja bonitetno službo

c) organizira in vodi interno finančno kontrolo v ZP

d) sodeluje pri določanju pogojev za realizacijo skupnih naložb med Iskra in ostalimi domačimi in tuji partnerji.

SREDSTVA BANKE

Interna banka združuje in opravlja promet za ustanovitelje banke z:

— združenimi sredstvi ustanoviteljev banke;

— sredstvi, ki bodo v obliki kreditov ali raznih drugih oblikah posojil pridobljena s strani zunanjih kreditorjev;

— sredstvi, ki bodo zbrana na podlagi internih posojil in hranilne službe;

— drugimi sredstvi, ki jih zbira pri svojem poslovanju.

POSLOVANJE BANKE

Za sredstva, katera banka združuje, vodi tekočo evidenco tako, da evidentira sredstva po vrstah in virih.

Ustanoviteljem dostavlja dnevno izpiske iz internih žiro računov in sicer iz žiro računa, deviznih računov, računov rezervnih skladov in ostalih skladov.

PRISTOJNOST BANKE

— Ustanovitelji: prosto razpolagajo s sredstvi na svojih računih, z izjemo v primeru, če so omejitve določene z zakonom ali drugimi akti;

— prevzamejo neposredno odgovornost za svojo likvidnost in odgovornost za pravočasno zagotovitev sredstev za naslednja izplačila:

— za izplačila zakonskih obveznosti,

— za izplačila pogodbenih obveznosti,

— za izplačila menic in akceptnih nalogov,

— za izplačila osebnih dohodkov in njenih prispevkov,

— za ostala plačila iz poslovanja.

ORGANIZACIJA INTERNE BANKE

Interna banka Iskre ima status pravne osebe in posluje v imenu Iskre in za račun ustanoviteljev.

Organa, ki upravljata banko sta:

— Zbor ustanoviteljev banke, katerega volijo delavski sveti TOZD — vsak po enega člana;

— Izvršilni odbor banke, ki šteje 7–9 članov in, ki ga izvolijo ustanovitelji na zboru.

Mandatna doba delegatov Zbora in Izvršilnega odbora je dve leti.

Individualni izvršilni organ banke je direktor. Imenuje ga zbor ustanoviteljev, soglasje k imenovanju pa daje skupščina ZP. Za poslovanje banke se sprejme poseben statut, ki ga na osnovi samoupravnega sporazuma sprejemajo ustanovitelji; soglasje k statutu mora dati tudi skupščina ZP.

Zbor banke ima naslednje naloge in pristojnosti:

— sprejema pravila o poslovanju banke in v skladu s razvojnim načrtom in gospodarsko politiko podjetja določa smernice za delo banke;

— sprejema kreditni plan in pogoje kreditiranja (vrste kreditov, spodnjo in zgornjo mejo pasivnih in aktivnih obresti, najdaljšo dobo za posamezne vrste kreditov i. p. d.);

— sprejema predračun stroškov, dohodkov in zaključni račun banke;

— določa posebna pooblastila Izvršilnemu odboru in direktorju banke za razpolaganje s sredstvi, kadar je to potrebno za izvajanje splošne kreditne politike banke;

— daje banki soglasje za najemanje dolgoročnih kreditov in drugih kreditov, pri katerih obrestna mera presega običajne bančne obresti za ustrezno vrsto kreditov, vendar po predhodnem soglasju ustanoviteljev.

4. SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE

Na ravni ZP se s ciljem, da se zagotovi izvrševanje skupno sprejetih odločitev, izvajanje sklepov skupščine in kolektivnih izvršilnih organov ter opravljanje tistih skupnih poslov, ki omogočajo nadaljni razvoj integracije, organizirajo skupne strokovne službe. ZP naj bo po samoupravnem sporazumu sposobno po samoupravni poti opravljati koordiniranje skupnih interesov in načrtovati kompleksen razvoj celotnega integracijskega sistema Iskre.

Izhajajoč iz tega predlagamo predvsem z vidika kvalitete preoblikovanje sedanjih strokovnih služb. Pri tem pa pripominjamo, da je predpogoj za to ustrezna kadrovska struktura.

Na ravni ZP naj bi bile organizirane strokovne službe za naslednje dejavnosti:

1. Programsko-razvojna dejavnost
2. Dejavnost za kvaliteto in zanesljivost
3. Ekonomsko-analitska dejavnost
4. Marketing
5. Organizacijska dejavnost
6. Kadrovsko-socialna dejavnost
7. Sekretariat.

Te dejavnosti se opravljajo v strokovnih področjih, ta pa so:

1. Programsko-razvojno področje opravlja naslednje naloge:

— planiranje raziskovalno-razvojne dejavnosti

— programiranje proizvodnega programa

— planiranje in usmerjanje splošne tehnične dejavnosti.

2. Dejavnost za kvaliteto in zanesljivost opravlja naslednje naloge:

— usmerjanje, koordiniranje in nadzor nad ravnijo kvalitete in zanesljivosti izdelkov

— usmerjanje, koordiniranje, organizacija in nadzor nad ravnijo uslug za kvaliteto in zanesljivost.

3. Ekonomsko-analitska dejavnost opravlja naslednje naloge:

— ekonomske raziskave in analize za ZP kot celoto in za posamezne organizacijske enote ZP

— izdelovanje investicijskih in ostalih ekonomskih elaboratov za ZP kot celoto in za posamezne organizacijske enote ZP

— analize in ocene investicijskih in ekonomskih elaboratov, ki jih izdelujejo organizacijske enote ZP ali zunanje institucije

— gospodarsko planiranje in analize rezultatov poslovanja ter posameznih naložb.

4. Marketing opravlja naslednje naloge:

— sodelovanje pri raziskavi tržišč

— stiki z javnostjo

— insitucionalna propaganda

— industrijsko oblikovanje.

5. Organizacijsko področje ima naslednje naloge:

— razvoj organizacijskega sistema ZP

— usmerjanje in koordinacija organizacijske dejavnosti v ZP

— izdelava in uveljavljanje poslovno informacijskega sistema v ZP
 — usmerjanje avtomatske obdelave podatkov (AOP)

— usmerjanje in vodenje centra za avtomatsko obdelavo podatkov (CAOP), ki:

— pripravlja program za AOP
 — sodeluje pri pripravljanju programa AOP za posamezne računske centre (ERC) v Iskri

— sodeluje pri organizacijskih rešitvah sistemov in postopkov AOP

— usmerja delo računskih centrov (ERC) v ZP

— vodi delo ERC v ZP.

6. Kadrovsko-socialno področje opravlja naslednje naloge:

— programira in opravlja kadrovske raziskave in analize

— nagrajevanje

— izobraževanje

— proučevanje in usmerjanje delovne rekreacije (med delovnim procesom in v prostem času), kultura in letovanje

— opravlja pristojnosti ustanovitelja do Šolskega centra Iskra

— opravlja pristojnosti ustanovitelja do Počitniške skupnosti Iskra.

7. Sekretariat opravlja naslednje naloge:

— sekretarski posli za ZP

— proučevanje in razvijanje samoupravnega sistema v ZP

— pravni posli za ZP

— obveščanje delovnega kolektiva ZP

— splošni posli za strokovne službe (personala, predračun, ekonomat, splošne službe)

— računovodstvo za strokovne službe

— služba ljudskega odpora (SLO).

Naloga vseh zgoraj navedenih strokovnih služb je tudi strokovno

povezovanje in sodelovanje z zunanjimi institucijami (univerza, zbornica, banka, inštituti, interesne skupnosti, itd.), vsaka za svoje področje.

Strokovne službe se financirajo na osnovi prispevkov vseh organizacijskih enot ZP. Višina prispevkov, oz. predračun strokovnih služb in njihove delovne programe, se določa z vsakoletnim gospodarskim načrtom ZP.

Strokovne službe vodi, organizira, zastopa izvršilni direktor, ki je individualni izvršilni organ ZP Iskre.

Strokovna področja neposredno vodijo direktorji področij, ki so za svoje delo odgovorni izvršilnemu direktorju.

IZVRŠILNI DIREKTOR

Izvršilni direktor je individualni izvršilni organ skupščine ZP in je

odgovoren za izvajanje sklepov, ki jih sprejme skupščina ZP in njeni kolektivni izvršilni organi. V tem smislu ima koordinativno pristojnost tudi do direktorjev branžnih podjetij in skupnih organizacij ZP.

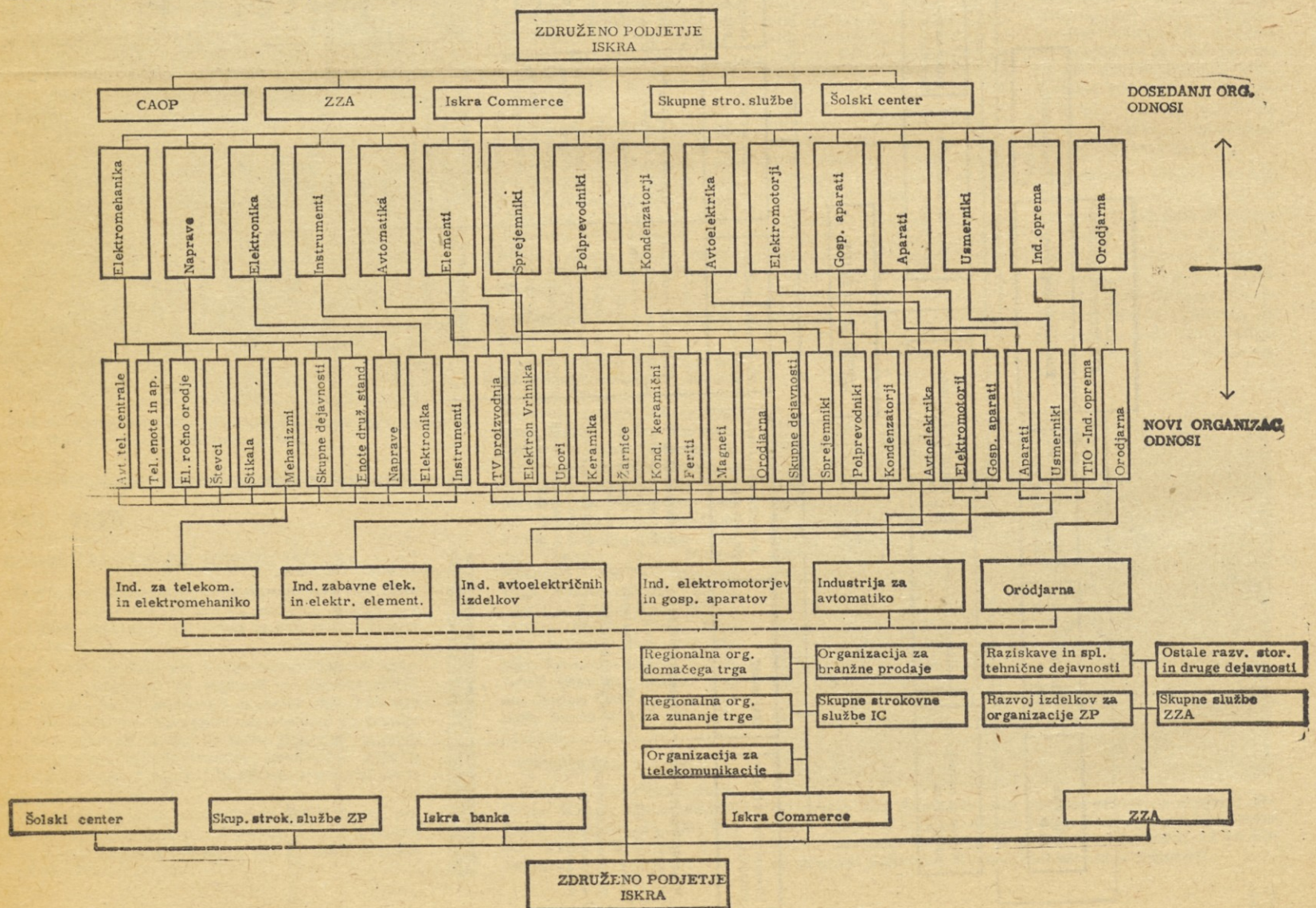
Izvršilni direktor vodi, organizira in nadzira delo skupnih strokovnih služb, je odgovoren skupščini ZP in njenim kolektivnim izvršilnim organom za njihovo delo ter te službe tudi zastopa.

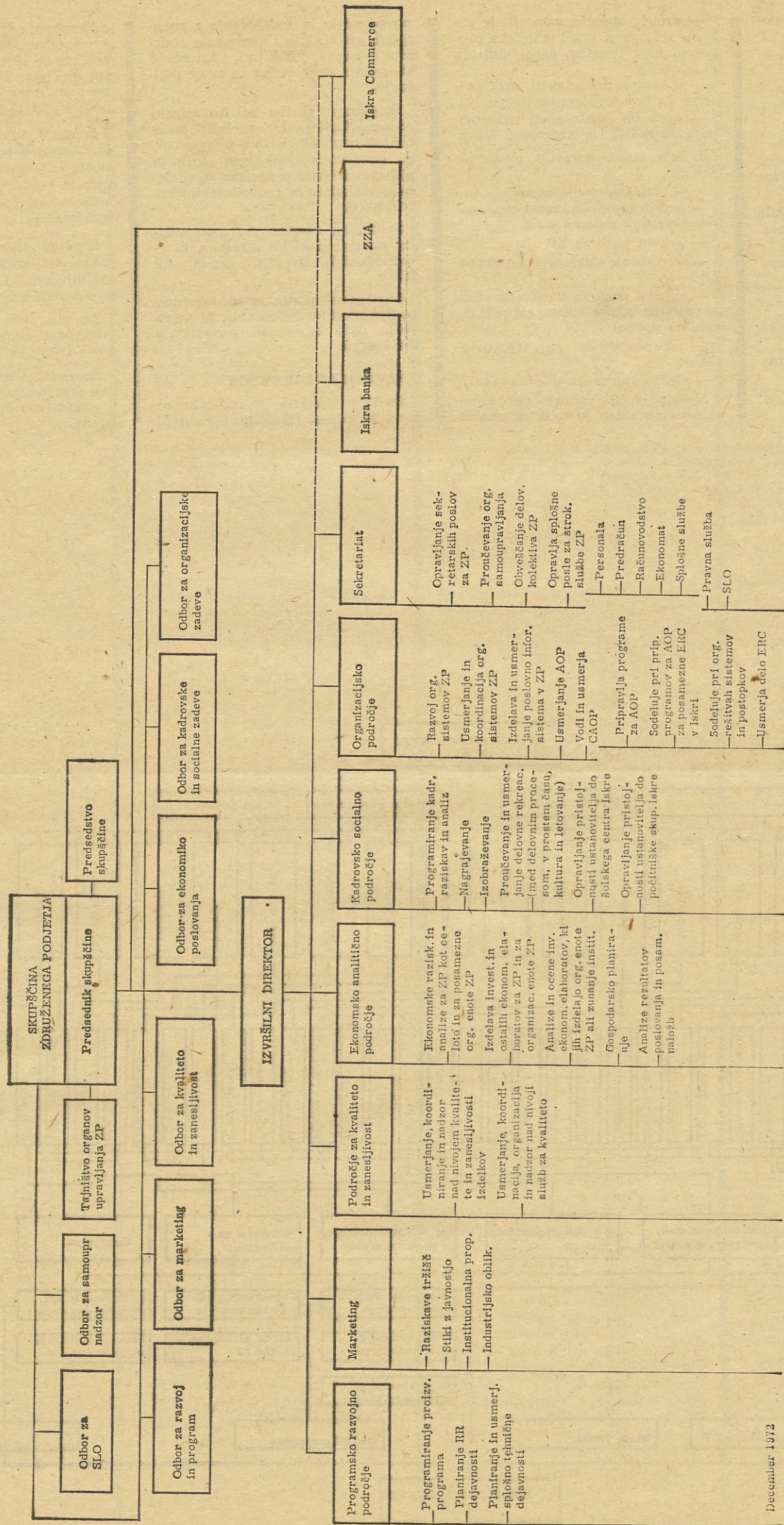
Izvršilni direktor odgovarja za zakonitost poslovanja ZP v okviru pristojnosti, ki so mu dane po samoupravnem sporazumu.

Za svoje delo je izvršilni direktor odgovoren skupščini ZP in njenim kolektivnim izvršilnim organom.

Neposredni tekoči nadzor nad delom izvršilnega direktorja opravlja v okviru svojih pooblastil skupščina ZP.

HEMA 1

December 1972

Priznanja za dolgoletno delo

Na dan JLA, 22. decembra so v Klubu poslancev SRS proslavili jubilate 25, 20 in 10-letnega dela v Zavodu za avtomatizacijo, oz. v ZP Iskra. K tej slavnosti, s katero je ZZA zaključil še eno uspešno poslovno leto, so prišli razen povabljenih jubilarov tudi številni gosti, med katerimi pa sta bila tudi dolgoletni

direktor ZZA Franc Dobnikar in bivši direktor (prav v decembru 1972 je odšel na novo službeno dolžnost) dr. Jože Gogala, kot zastopnik generalnega direktorja ZP pa Stefan Dolhar.

Po pozdravu sekretarja ZZA Janeza Čebulja, sta jubilate pozdravila najprej predsednik Sveta ZZA Peter

Kavčič in predsednik sindikalne organizacije Karl Hribšek, nato pa še zastopnik generalnega direktorja Stefan Dolhar. Vsi so ob koncu svojih pozdravnih besed izrekli priznanje in zahvalo jubilarom za njihovo zvesto in dolgoletno plodno sodelovanje. Slednji je povzel besedo novi glavni direktor ZZA Erik Vrenko, pozivajoč zlasti vse jubilate in celotni delovni kolektiv ZZA, naj tudi v prihodnje vlagajo vse svoje napore in prizadevanja, da bo ZZA lahko izpolnjeval vse tiste naloge, ki mu jih organizacije ZP zaupajo.

Nato so jubilarom izročili priznanja in denarne nagrade, ob koncu pa so se spomnili tudi v letu 1972 upokojenih sodelavcev ZZA in jim izročili spominska knjižna darila ter zahvale, medtem ko so vsem jubilarom izročili priznanja za sodelovanje ter denarne nagrade in sicer jubilarom 25-letnega dela v ZP in ZZA po 2500 dinarjev, jubilarom 20-letnega dela po 2000 dinarjev, jubilarom desetletnega dela pa po 1000 dinarjev. Sledila je še zakuska, ki se je zaključila z medsebojnimi voščili udeležencev tega slavlja za srečo, zdravje in nove delovne uspehe v letu 1973.

JUBILANTI 25 LETNEGA DELA:

Stanislava Dolenc, Anton Gartner, Rozalija Pelko, Ciril Petrovič, Adolf Urbanec, Milivoj Zmitek.

JUBILANTI 20 LETNEGA DELA:

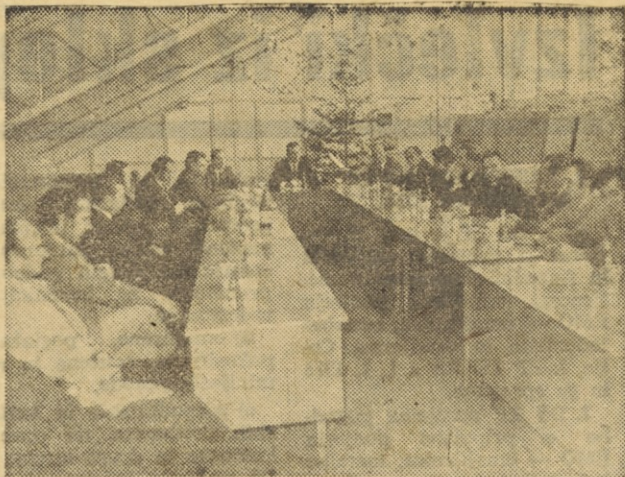
Božo Bastaž, Stanislav Bucik, Tončka Jenko, Desa Jezeršek, Dušan Juvančič, Rudi Omota, Erno Petrič, Ljubo Planišček, Breda Prelec, Aleksander Psaltirski, Anica Rakovec, Viki Ramovž, Aleksander Škerl, Adolf Sušteršič, Peter Zadel, Silvester Wedam.

JUBILANTI 10 LETNEGA DELA:

Saša Babnik, Stanislav Bajič, Marjan Bernard, Marija Borišek, Radmila Buh, Mičo Cerovac, Marija Catar, Avgust Dacar, Anica Ferfolja, Lilijana Gogala, Marija Jereb, Anica Kolenc, Jože Košir, Silvo Majnik, Miroslav Meden, Leo Mezgolitz, Janko Mihelič, Jože Mrzlikar, Franc Pegam, Franc Perčič, Marija Pirc, Rihard Rosbaud, Jozefa Samarin, Olga Skubic, Dušan Sluga, Ludvika Strgar, Janez Ščuka, Marija Škerlec, Jože Štrukelj, Mihaela Suštaršič, Marija Tratar, Dimitrij Trpin, Adolf Urbanec, Branko Vajda, Jožica Valič, Anton Vidmar, Franc Vovk, Stane Zakrajšek.

UPKOJENI V 1. 1972:

Breda Gorišek-Dougan, Franc Kham, Franc Meglič, Adolf Sušteršič, Branko Vajda, Franc Vrhovec, Adolf Urbanec.

Posnetek s slavnostnega zasedanja delavskega sveta tovarne orodij ob proslavitvi njenega petletnega obstoja, ki je bila dva dni pred koncem preteklega le'

Pet let orodjarne

Tudi naša tovarna orodij na Stegnah se je pred koncem minulega leta pridružila tistim organizacijam ZP Iskra, ki so lani praznovala vrsto svojih jubilejev. Seveda je tovarna orodij v primerjavi z njimi še mlada, saj je to pot praznovala šele peto obletnico svojega obstoja in svojih naporov, da bi se kljub vsem težavam uveljavila in čim bolj odigrala svojo pomembno vlogo, zlasti za organizacije ZP Iskra.

V lepo okrašenem oddelku konstrukcije se je ta dan sestal na slavnostni seji delavski svet tovarne, katere so se s strani ZP udeležili tudi Stefan Dolhar, Milan Regovca in Janez Silc. Predsednik DS tovarne, Zmago Benčan je po pozdravu prisotnih najprej povedal, čemu skromna slavnost, nato pa predal besedo direktorju tovarne orodij Zdravku Tekavcu.

Direktor Zdravko Tekavec je izčrpno poročal o poslovnih rezultatih tovarne orodij v preteklem poslovnem letu, poudarjajoč razveseljivo dejstvo, da se delovne organizacije ZP vse bolj in bolj vežejo na usluge tovarne orodij, da bi zadostile svoje rastoče

potrebe po sodobnih orodjih, ki jih za takšna povečevanja obsega svoje proizvodnje nujno potrebujejo.

V nadaljevanju svojih izvajanj je direktor orodjarne spregovoril tudi o nalogah in perspektivi tovarne orodij v letošnjem letu. Pri tem je zlasti poudaril to, da so za uspešno letošnje in bodoče poslovanje nujno potrebni večji delovni prostori, prav tako pa tudi izpolnitev opreme in nekateri novi, sodobni stroji, s katerimi bo orodjarna izpolnila vedno večje in tudi zahtevnejše proizvodne naloge. V kadrovskem pogledu je tovarna vsaj za silo preskrbljena s strokovnimi sodelavci, vendar pa tudi tu ne bi bilo odveč, če bi se okrepila s nekaterimi sposobnimi sodelavci.

Pozdravne besede prvega direktorja orodjarne Milana Regovca, pa Stefana Dolharja in Janeza Silca so sledile izvajanjem direktorja Zdravka Tekavca, nato pa sta predsednik DS in direktor tovarne nagradila tri sodelavce, ki v tovarni orodij delajo edini od vsega začetka njenega delovanja.

Od prvega dne delovanja naše tovarne orodij na Stegnah delajo v njej, od leve na desno: Milan Novak, kontrolor, Jože Golob, kontrolor in Izidor Hren, mojster kalinice, ki so jih ob proslavi petletnice tovarne tudi skromno nagradili

Na slikah od zgoraj navzdol: jubilanti 25-letnega dela, jubilanti 20-letnega dela in letošnji upokojnenci ZZA

Kratke vesti

TEŽAVE V KOPRSKEM TOMOSU IN LUKI

Največji koprski delovni organizaciji, tovarna avtomobilov in motorjev »Tomos« in podjetje »Luka« sta v neugodnem položaju, predvsem zaradi pomanjkanja obratnih sredstev.

Prejšni teden je delavski svet tovarne »Tomos« sprejel sanacijski program in zaprosil republiški sklad skupnih rezerv za 53 milijonov dinarjev dolgoročnega kredita. Na sestanku samoupravnih organov so poudarili, da so poglavni vzroki za slabe finančne razmere v povečanju proizvodnih stroškov, devalvaciji dinarja in zamrznjenju cen. Letos naj bi »Tomos« povečal izvoz nad 6,5 milijona dolarjev.

Tudi v podjetju »Luka« položaj ni boljši zaradi pomanjkanja obratnih sredstev. Kolektiv je prosil banko za 14 milijonov dinarjev kredita, da bi tako sprostil svoj tekoči račun.

Izvilleki iz sklepov samoupravnih organov

3. ZASEDANJA DS ZP 26. decembra 1972.

1. DS ZP je proučil elaborat o proizvodno-tehnični in finančno-ekonomski utemeljenosti pripojitve podjetja EMO — emajlirnice, metalne industrije in orodjarne, Celje, k ZP ISKRA Kranj s 1. 1. 1973 in ga sprejema.

2. DS ZP sprejema pogodbo o pripojitvi podjetja EMO — emajlirnice, metalne industrije in orodjarne, Celje, k ZP ISKRA Kranj in o ustanovitvi nove organizacije v sestavi ZP s statusom pravne osebe ter o pravicah in dolžnostih ter organizacije, sklenjeno med ZP ISKRA Kranj in podjetjem EMO — emajlirnico, metalno industrijo in orodjarno Celje, pri čemer pooblašča predsednika DS ZP Jožeta Kočvarja in generalnega direktorja ZP Vladimirja Logarja, da jo podpišeta.

3. DS ZP je na podlagi prejete dokumentacije o izvedbi referenduma v podjetju EMO — emajlirnici, metalni industriji in orodjarni, Celje, ugotovil, da so se člani delovne skupnosti tega podjetja na referendumu dne 24. novembra 1972 izjavili za pripojitev tega podjetja k ZP ISKRA Kranj, kot organizacije v njegovem sestavu s 1. januarjem 1973 tako, da je od 3.520 glasovalnih upravičencev na referendumu glasovalo 3.188 ali 90,5%, od teh pa 2.945 glasovalnih upravičencev za pripojitev, 206 glasovalnih upravičencev proti pripojitvi, 37 glasovnic pa je bilo neveljavnih.

4. DS ZP sprejema pripojitev podjetja EMO — emajlirnice, metalne industrije in orodjarne, Celje, k ZP ISKRA Kranj, kot organizacije v njegovem sestavu s 1. 1. 1973.

Osnovni podatki nove organizacije so:

a) Ime organizacije: ISKRA — Industrija EMO, Celje — v ZP ISKRA Kranj

Skrajšano ime: ISKRA — EMO Celje — v ZP ISKRA Kranj.

b) Sedež organizacije je v Celju.

c) Poslovni predmet organizacije je:

1. Izdelovanje na industrijski način:

a) sestavnih delov strojev in naprav, odpreskov in odkovkov, vključno avtomobilskih koles ter drugih delov za proizvodnjo motornih vozil, strojogradnjo, elektroindustrijo in ostalo kovinsko industrijo,

b) pločevinastih radiatorjev, grelnih teles in kotlov za gospodinjstva, centralno kurjavo ter industrijo,

c) higienskih in sanitarnih artiklov, kopalnih kadi, senčnikov za električno razsvetljavo kovinske transportne

embalaže in pripomočkov vključno butanke, cestno-prometnih znakov, uličnih in napisnih tablic, garderobnih omarič ter drugih podobnih predmetov za investicijsko vzdrževanje,

d) emajlirane, pocinkane, pokositrane, brušene in aluminijaste posode,

e) gospodinjstev in kuhinjskih predmetov ter opreme kovinske in druge stroke, ki jih podjetje izdeluje v lastnem proizvodnem programu in drugih proizvodnih podjetjih, s katerimi ima tozadavne pogodbe o medsebojnem poslovnotehničnem sodelovanju,

f) raznovrstnih orodij in investicijske opreme za emajlirnice in pocinkovalnice ter drugo kovinsko predelovalno industrijo,

g) kremenčeve in živčeve moke, emajlov in frit ter drugih pomožnih materialov za emajliranje, pocinkanje in pokositrenje.

2. Izvrševanje uslug v kovinsko emajlirski stroki: emajliranje, pocinkanje in strojna obdelava raznih kovinskih predmetov.

3. Izvrševanje preiskav materiala in konstrukcij v kovinski in emajlirski stroki.

4) Nudjenje rekreacije ter penzijskih uslug in gostinskih storitev, vključno točenje alkoholnih in brezalkoholnih pijač za člane delovne skupnosti, kot za tretje osebe.

5. Opravljanje uslug in storitev članom delovne skupnosti in gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini pod upravo podjetja.

6. Prirejanje stalnih razstav za lastne proizvode in opravljanje servisnih storitev za izdelke kovinske predelovalne industrije ter prodajo nadomestnih delov proizvodov, za katere opravlja servisne storitve na veliko in malo.

č) Direktor organizacije je Miro Jančigaj, dipl. ing.

5. V smislu člena 235 Temeljnega zakona o podjetjih naj se dopolnilne volitve v DS ZP v volilni enoti ISKRA — Industrija EMO, Celje, opravijo do 29. 1. 1973. Volilna enota ima 11 mandatov, ker šteje 3.520 članov, ob razpisu volitev v DS ZP v letu 1972 pa je na vsakih 318 članov delovne skupnosti odpadle po en mandat.

6. V zvezi s pripojitvijo se ustrezno dopolni statut ZP ISKRA Kranj, in sicer:

10. člen — imena organizacij v sestavi ZP:

19. ISKRA — Industrija EMO, Celje v ZP ISKRA Kranj

Skrajšano ime pa je: ISKRA — EMO Celje — v ZP ISKRA Kranj.

7. Ustrezne službe, to je se-

retariat ZP in splošni sektor nove organizacije, izvedejo vse potrebno, da se nastale statusne spremembe registrirajo v registru podjetij in obrtov pri okrožnih gospodarskih sodiščih v Ljubljani in Celju.

8. Nova organizacija mora prilagoditi svoj statut in splošne akte statutu in splošnim aktom ZP ISKRA Kranj v 3 mesecih od pripojitve.

DS ZP sprejema na znanje smernice razvoja ZP ISKRA Kranj za obdobje od 1. 1972 do 1976 in jih posreduje vsem organizacijam ZP v razpravo.

DS ZP določa rok za sprejem pripomb in stališč k srednjeročnemu planu ZP ISKRE mesec marec 1973.

DS ZP sprejema na znanje poročilo o poslovanju združenega podjetja ISKRA Kranj v času od 1. 1. do 30. septembra 1972 ter oceno poslovanja do konca 1. 1972.

DS ZP naroča finančno-računovodskemu področju ZP, da se pri sestavi poročil o poslovanju dopolni tabela kadrov in osebnih dohodkov z dejansko izobrazbo in kvalifikacijo.

DS ZP sprejema na znanje poročilo o zunanjetrgovinskem poslovanju ISKRE in daje načelno soglasje k programu Iskrine zunanjetrgovinske dejavnosti.

DS ZP priporoča vsem organizacijam v sestavi ZP, da pri razpravah o srednjeročnem planu ISKRE še posebej posvetijo pozornost Iskrini izvojni orientaciji.

DS ZP sprejema na znanje poročilo predsednika akcijskega odbora o poteku uveljavljanja ustavnih amandmajev in realizaciji akcijskih programov v ZP ISKRA.

DS ZP sprejema na znanje informacijo o poteku gradnje projektivno-poslovnega centra ISKRE in pooblašča poslovni odbor ZP, da v gradbeni odbor projektivno-poslovnega centra ISKRE imenuje tri člane.

DS ZP daje soglasje k sklepu delavskega sveta Tovarne elektronskih naprav Ljubljana z dne 3. 11. 1972 v zvezi s spremembo predmeta poslovanja Tovarne elektronskih naprav.

Predmet poslovanja Tovarne elektronskih naprav se v prečiščenem besedilu glasi:

»I. proizvodnja
A) elektronskih sistemov, aparatov in njihovih sestavnih delov za žične in brezžične zveze, kot sledi:

a) telefonskih kanalnih naprav

b) linijskih naprav za prenos po žičnih zvezah s pripadajočo linijsko opremo in priborom

c) naprav za prenos po brezžičnih zvezah, kot sledi:

a) 1. UKV primopredajne postaje izhodne moči pod 30 W

raznih izvedb kot prenosne, mobilne in fiksne z električnimi dodatki za razne vrste radio mrež in s priborom

b) 1. naprav za usmerjene zveze, mobilne in fiksne izvedbe z električnimi dodatki za razne vrste usmerjenih radio mrež in s priborom

d) telegrafskih kanalnih naprav

e) naprav za prenos podatkov.

B. posebnih naprav za avtomatizacijo

C. specialnih elektronskih naprav za umerjanje in kontrolo izdelkov in sestavnih delov iz tč. A. in B.

2. Raziskovanje, razvijanje in projektiranje novih, rekonstruiranje in izpopolnjevanje obstoječih proizvodov iz tč. 1.

3. Projektiranje tehnoloških procesov in investicijske opreme za proizvodnjo izdelkov iz tč. 1.

4. Dajanje tehnične pomoči in licenc za izdelavo proizvodov iz tč. 1 v tu. in inozemstvu.

5. Izdelava investicijske opreme za proizvodnjo izdelkov iz tč. 1.

6. Projektiranje sistemov in mrež za uporabo izdelkov iz tč. 1.

7. Izvajanje inženiringa v tu in inozemstvu.

8. Montaža in instaliranje ter vzdrževanje proizvodov iz tč. 1.

9. Servisiranje proizvodov iz tč. 1. tako lastne kot tuje proizvodnje.

10. Opravljanje storitev s področja mehanske, termične in površinske obdelave.

11. Opravljanje proizvodnih in montažnih storitev s področja osnovne dejavnosti.

12. Prodaja proizvodov iz tč. 1. tako lastne kot tuje proizvodnje ter vseh ostalih lastnih proizvodov in storitev.

a) DS ZP daje soglasje k sklepu sveta ZZA, Ljubljana, z dne 8. 11. 1972 o razrešitvi dr. Jožeta Gogale dolžnosti glavnega direktorja ISKRE — Zavoda za avtomatizacijo, Ljubljana.

b) DS ZP daje soglasje k sklepu sveta ZZA, Ljubljana, z dne 25. 12. 1972 o imenovanju tov. Erika Vrenka, dipl. ing. fizike, za novega glavnega direktorja ISKRE — Zavoda za avtomatizacijo, Ljubljana.

Istočasno DSZP v smislu 59. člena statuta ZP ISKRA razglašča izid volitev za člana PO ZP v Zavodu za avtomatizacijo, kjer je bil izvoljen za člana PO ZP ISKRE tov. Erik Vrenko, dipl. ing., glavni direktor te organizacije.

DS ZP imenuje v svet Šolskega centra ISKRE za naslednje mandatno dobo naslednje člane:

Marjana Podviza, Gospodinjki aparati, Škofja Loka

Marjana Antoniča, Industrijska oprema, Lesce
Judito Starc, Iskra Commerce, uvoz, Kranj.

DS ZP imenuje po postopku, izvedenem po 57. členu Zakona o srednjem šolstvu (Ur. list SRS št. 18/67, 20/70 in 31/72), Gabrijela PERKA, dipl. ing., dosedanjega vršilca dolžnosti direktorja Šolskega centra ZP ISKRA, za direktorja ŠC ZP ISKRA Kranj.

DS ZP se strinja s sklepom PO ZP glede povečanja sredstev sklada za kadre za leto 1973 in 1974, in to vsako leto po 250.000.— din. Ta sredstva so namenjena sodelužbi ZP ISKRE pri financiranju gradnje novega poslojpa Ekonomske fakultete v Ljubljani. Za ta znesek se korigirajo smernice gospodarskega plana ZP ISKRE za 1. 1973.

DS ZP pooblašča generalnega direktorja ZP Vladimirja Logarja, da v imenu ZP ISKRA podpiše z Ekonomsko fakulteto pogodbo o sodelužbi ZP ISKRA pri financiranju izgraditve novega poslojpa Ekonomske fakultete v Ljubljani za višino 500.000 din.

DS ZP se strinja s spremembo sanacijskega programa za Tovarno orodja Ljubljana, in sicer, da se sredstva z naslova razlike pri prodaji osnovnih sredstev in tečajne razlike, ki niso bile korišćene, prenese na izgubo iz preteklih let, ki je bila ocenjena za 2.078.315,00 din, dejansko pa znaša 3.135.800,57 din. S tem se vsota, odobrena za Orodjarno s strani ZP ISKRA ne spremeni.

DS ZP pooblašča generalnega direktorja ZP Vladimirja Logarja, da v imenu ZP ISKRA podpiše pogodbo o ustanovitvi Ljubljanske banke.

DS ZP sprejme sklep, da se spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov kovinske in elektroindustrije Slovenije, ki izhajajo iz sprememb in dopolnitev splošnega družbenega dogovora, objavljene v Uradnem listu SRS pod št. 47-365/72, in so bile sprejete na 10. seji Komisije VII. sporazuma kovinske in elektroindustrije Slovenije dne 8. decembra 1972, sprejmejo v celoti v besedilu, ki ga je predložila bražna komisija.

DS ZP sprejema na znanje informacijo o pripravah na referendum za vključitev VEVE v Združeno podjetje ISKRA Kranj.

1. DS ZP ISKRA je obnaval elaborat o proizvodnotehnični in ekonomsko-finančni utemeljenosti pripojitve ELEKTRONA — elektrotehniškega podjetja Vrh (Dalje na 15. strani)

Najpomembnejše: kadri in znanje

Na svojem zadnjem lanskem zasedanju je DS ZP 26. decembra 1972 sprejel »smernice srednjeročnega plana ZP Iskra«, katerega del pomeni tudi plan kadrov, o katerem želimo tu povedati nekaj več kot stoji v samih smernicah.

KAKšno JE DANASNJE STANJE V SRS?

V industriji je zaposlenih približno (podatki Zavoda za statistiko SRS iz 1. 1971):

1,5 % delavcev z visokošolsko izobrazbo	(VS)
1,1 % delavcev z višješolsko izobrazbo	(VS)
7,1 % delavcev s srednješolsko izobrazbo	(SS)
6,2 % delavcev z nižjo šolo	(NS)

4,5 % visokokvalificiranih delavcev	(VK)
25,2 % kvalificiranih delavcev	(KV)
20,2 % polkvalificiranih delavcev	(PK)
34,2 % nekvalificiranih delavcev	(NK)

Današnje poklicne šole izobražujejo za Iskro primernih poklicev približno 2000 delavcev (kovinske in elektrostroke ter absolventov dvoletne administrativne šole).

Na vseh tehniških srednjih šolah v Sloveniji letno konča šolanje približno 1300 tehnikov; na vseh ekonomskih srednjih šolah 600 dijakov.

Na ekonomski fakulteti diplomira letno približno 70 študentov, na strojni 80 in elektrofakulteti 80 študentov.

Na višjih šolah v Sloveniji letno zaključijo šolanje približno 400 študentov.

V Sloveniji je naravni prirast že nekaj let v upadanju (1. 1952 — 18.548, 1. 1962 — 13.169 in leta 1969 samo še 9.325).

Te podatke si velja zapomniti, zaradi primerjave z bodočimi potrebami Iskre in možnostmi za pridobitev novih strokovnih kadrov.

Današnje dejansko stanje strokovnosti kadrov v Iskri odstopa od zahtev delovnih mest in ugotovljamo, da v prihodnjih letih odstopanja med sistemiziranimi delovnimi mesti in zasedenimi delovnimi mesti po dejanski izobrazbi kadrov ne bo mogoče bistveno popraviti temveč samo delno omiliti.

Ta dejstva in ugotovitve so nam služile pri izdelavi predloga plana kadrov za obdobje '73 — '76. Pri tem pa smo zasledovali naslednje osnovne cilje:

— ob povečani stopnji rasti proizvodnje obdržati trend zaposlovanja 7,5 % letno

— v naslednjih letih je treba občutno izboljšati ustreznost zasedbe delovnih mest in število delovnih mest posameznih kategorij delavcev naj se približa svetovnemu proporciju (primernemu za našo branžo), in sicer:

VS delavec	7,5 %
VŠ delavec	3,3 %
SS delavec	18,0 %
VK in KV delavec	27,0 %
ozki profili	44,2 %

Za dosego teh ciljev, pa bo potrebno do maksimuma uporabiti vse šolske in izobraževalne institucije za šolanje in izobraževanje kadrov za potrebe Iskre in stalno izboljševati politiko stipendiranja kadrov na šolah vseh stopenj.

Plan kadrov predvideva, da bo Iskra (brez EMO Celje) v

letu 1976 imela 24.576 delavcev, oziroma približno 6.000 več kot jih je imela Iskra leta 1972. Iskra rabi za razširitev svoje proizvodnje približno 1/5 (20 %) naravnega prirastka v SRS. Do leta 1976 bomo rabili približno 500 novih VS delavcev, 200 VŠ, 2.000 SS, 2.000 VK in KV ter okoli 1.200 delavcev ozkega profila.

Take zahteve pa postavlja Iskra skoraj pred nerešljive probleme: kako pridobiti ustrezne nove kadre, ko so kapacitete šol tako minimalne in na drugi strani potrebe ostalega slovenskega gospodarstva tudi ne tako majhne. Menimo, da bomo predvidene potrebe pokrili samo z doslednim izvajanjem sprejete kadrovske politike:

- stipendirati kadre na šolah vseh ravni,
- došolati mlajše kadre, ki zasedajo delovna mesta, za katera nimajo ustrezne šolske izobrazbe,
- poslati vse, znanja željene mlade kadre, v dokončno osemletko, v srednje in poklicne šole.

KAJ SE PREDLAGAMO?

Da se v Iskri takoj:

- uvede načelo, da morajo vsi delavci, mlajši od 35 let, in zasedajo delovna mesta, za katera nimajo zadostne šolske izobrazbe, v roku 4 let uspešno dokončati ustrezno šolo,
- da se omogoči vsem, ki to želijo, nadaljnje šolanje v poklicnih in strokah, ki so za Iskro deficitarne,
- da se nadaljuje in razširi stipendiranje,
- da Iskra s svojo politiko nagrajevanja odpravlja vzroke za fluktuacijo kadrov,
- Iskra mora aktivno vplivati na razširitev obstoječih šolskih kapacitet, in na program šolanja, ki bo omogočal večjo propustnost od sedanje,
- v izobraževanje in nadaljnje šolanje usmeriti žensko mladino, ki predstavlja polovico delavcev Iskre,
- Iskra naj organizira lastno poklicno šolo za odrasle zaradi možnosti pridobivanja kvalifikacij in novih kvalifikacij (prekvalifikacije),
- na višja delovna mesta od dejanske izobrazbe delavca namestiti le tiste delavce, ki se ob namestitvi zavežejo takoj pričeti s šolanjem na stopnji, ki ustreza zahtevam delovnega mesta.

Menimo, da je plan kadrov do 1. 1976 zelo napet, vendar — če ne bo izpolnjen, obstaja razlika za izpolnitev ostalih planov (proizvodnje, dohodka, OD), kajti kadri so vse, začetek, smoter ter rezultat delovnega procesa. Pri tem se moramo opreti le na lastne sile in se znebiti iluzije, da bo nekdo drugi (mi-mo nas samih) priskrbel kadre za Iskro.

I. S.

Dosedanji predsednik IO sindikata Vasko Korunovski poroča o preteklem delu

Sindikalni občni zbor tovarne Aparati

Za konec poslovnega leta 1972 je sindikalna organizacija v tovarni električnih aparatov v Festivalni dvorani imela svoj letni občni zbor. Udeležili so se ga tudi nekateri gostje, od 75 povabljenih delegatov iz vseh oddelkov tovarne pa je občnemu zboru prisostvovalo 53 delegatov.

Obširno poročilo o delu sindikalne organizacije v tovarni v pretekli mandadni dobi je podal dosedanji predsednik izvršnega odbora Vasko Korunovski, ki je v svojih izjavah prikazal celotno dejavnost v preteklem obdobju.

Vasko Korunovski je nato prisotnim prečital naloge bodočega izvršnega odbora sindikata, katerih spričo nezadržne rasti tovarne in števila zaposlenih v njej, bo v prihodnje še več.

Po obeh izjavah naj bi se razvila razprava. Le-ta sprva kar ni hotela steči tako, kot

bi bilo od dobro pripravljene občnega zbora tako močne sindikalne organizacije pričakovati. Pa vendar, slednjič je le stekla, začel pa jo je predsednik mladinskega aktiva tovarne, govorec zlasti o problemih mladih, katerih je je v delovnem kolektivu dobršen del.

Za njim se je k besedi oglašil direktor tovarne Ivo Klešnik, ki se je kljub boleznim odzval vabilu na občni zbor. Delegatom je najprej spregovoril o poslovnih rezultatih v 1. 1972, nato pa o perspektivi tovarne do 1. 1976, ko naj bi njena proizvodnja dosegla 225 milijonov dinarjev. Zelo plastično, jedrnat in vsakomur razumljivo je govoril o vsestranskih prizadevanjih za odpravo nelikvidnosti in za stabilizacijo našega gospodarstva ter o položaju tovarne ob vseh teh ukrepih, ki naj bi sedanje stanje v našem gospodarstvu izboljšali. Del svo-

jih izvajanj je posetil tudi stanovanjski problematiki zaposlenih, saj je ta, kljub sprotnemu vsakoletnemu reševanju po danih močeh, še vedno dokaj pereča, spričo številnih mladih članov kolektiva na eni in kljub vsemu omejenim možnostim na drugi strani.

V razpravo je posegel končno tudi predsednik DS tovarne Viktor Korošec, govorec zlasti o kadrih in izobraževanju, občni zbor pa je pozdravil tudi zastopnik mestnega odbora sindikata industrije in rudarstva Ljubljane Zakotnik, ki je poudarjajoč vidne rezultate tovarne Aparati, želel še nadaljnje uspehe.

Ob koncu so delegati izvolili nov izvršni odbor sindikata, predvsem sestavljen iz mladih sodelavcev s kandidatske liste, ki so jo deset dni pred občnim zborom razobesili po vseh oddelkih tovarne.

Izvilleki iz sklepov samoupravnih organov

(Nadaljevanje s 14. strani) nika, k Združenemu podjetju ISKRA Kranj, z vso ostalo dokumentacijo v tej zadevi, vzel na znanje sklep zbora delovnih ljudi tega podjetja z dne 21. 12. 1972 ter sprejema pripojitev ELEKTRONA — elektrotehniškega podjetja, Vrhnika, k Združenemu podjetju ISKRA Kranj s 1. 1. 1973, katero bo poslovalo v sestavi Združenega podjetja ISKRA Kranj kot temeljna organizacija združenega dela s svojstvom pravne osebe.

2. Pripojeno podjetje ima status organizacije z naslednjimi za vpis potrebnimi elementi:

a) Ime: ISKRA — tovarna antenskih naprav, Vrhnika, — v Združenem podjetju ISKRA Kranj;

Skrajšano ime — ISKRA — ANTENE, Vrhnika — v ZP ISKRA Kranj.

b) Direktor organizacije je njen dosedanji direktor Ferenc Franc, dipl. ing.

c) Poslovni predmet organizacije je:

1. proizvodnja sestavnih delov in izdelkov:

a) anten, antenskih naprav in sistemov ter pripadajočega pribora,

b) domofonskih naprav,

c) naprav za servisiranje in montažo izdelkov in sestavnih delov iz tč. a) in b);

2. opravljanje storitev iz tč. 1.

č) Sedež organizacije je na Vrhniki.

3. Med Združenim podjetjem ISKRA Kranj ter pripojeno organizacijo, kakor tudi med njo in ostalimi organizacijskimi enotami Združenega podjetja, ni subsidiarne odgovornosti.

4. Sporazum o združevanju v ZP ISKRA Kranj bo sprejet in podpisan pozneje.

5. DS ZP sprejema na znanje kooptacijo enega člana delovne skupnosti pripojene organizacije v delavski svet ZP za dobo tega delovnega sveta ZP.

Nagradili so jubilate dela

Humorist Tone Mokorel (po domače »Cvek«) je s svežimi bodicami zelo razgibal poslušalce

Med recitatorji sta uspešno nastopila tudi Marija Markovič in Janez Hvastl

Ob glasbeni spremljavi (Ivan Gorenc) sta prijetno zapeli mladinki Helena Vin in Majda Sitrer

(Nadaljevanje s 3. strani)
glavni nosilec razvoja v Kranju. Ob koncu je zazelel celotnemu kolektivu mnogo uspehov v letu 1973.

V pestrem kulturnem programu so nastopali moški pevski zbor Iskra, recitatorji, instrumentalni ansambel Iskra s pevci ter humorist. Program je bil navzočim všeč, zato niso skoparili z aplavzom. Vsekakor pa bi bilo treba pred proslavo preizkusiti ozvočenje. Zatem so bili jubilatoma dela podeljene denarne nagrade ter srebrne in zlate značke. Slednje so dobili tudi člani ZK, ki so že nad 25 let člani ZKJ.

Zadevno je o 25-letnem delu članov ZK govoril sekretar organizacije ZK v tovarni tov. Stane Mihalič, ki je med drugim poudaril odgovorno nalogo vseh članov ZK in to ne samo na družbeno-političnem področju temveč tudi v gospodarstvu.

Zaradi izrednega števila jubilatov se je podeljevanje nagrad zelo zavleklo, zato bi kazalo ob podobnem jubileju razmisliti o boljši in bolj efektivni organizaciji.

Ko sta predsednika DS in PO še zadnjemu jublatu čestitala in stisnila roko, se je proslava nadaljevala v prostorih velike avle, kjer je bila na voljo vabljiva zakuska. V prijetnem razpoloženju so se obujali spomini na prehojeno pot, in zanimivo, kdorkoli je bil vprašan o Iskri, je dejal, da Iskre ne bi več zapustil. Tudi grenki spomini so bili pozabljeni, ostal je le simbol in pomen Iskre. Nehote sem se spomnil govora predsednika DS, ki je med drugim dejal, da je Iskra napredovala zato, ker je bila večina članov zvesta v slabih in dobrih časih. Ta resnica je sijala vsem iz oči, hkrati s ponosom, da so z vestnim in

prizadevnim delom ter zvestobo pripomogli, da je kranjska Iskra to, kar je danes.

Med jublati dela je bil tudi Ivan Okorn (levo), ki je na vprašanja povezovalca programa Rada Kokalja zanimivo in prijetno pripovedoval o prvih letih kranjske Iskre

OBVESTILO INTERESENTOM ZA SMUČARSKO TEČAJE

Obveščamo interesente za smučarske tečaje v Gozd-Martuljku od 28. jan. do 4. februarja t. l. in od 4. feb. do 11. feb. t. l., da je na voljo še nekaj prostih mest. Tečaj, ki je bil predviden za čas od 21. jan. do 28. jan. t. l. odpade, ker je bilo zanj premalo prijavn.

Vsi, ki bi se še želeli udeležiti enega izmed tečajev, naj se prijavijo na: Počitniška skupnost Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel.: 55-898. Ob prijavi je treba vplačati polovico stroškov tečaja na račun: Počitniška skupnost Iskra, št.: 50104-601-26955.

Cena tečaja: za odrasle je 670 din
za otroke 580 din

Ležišča in hrana rezervirana v hotelu »Špik«.
Udeleženci naj se javijo v hotelu na dan začetka tečaja v zgodnjem dopoldanskem času.

Prometni nasvet

VSKLAJEVANJE HITROSTI NA CESTI

V zadnjem času, ko so ceste mnogo bolj zahtevne, je prometnim nesrečam botrovala tudi prevelika hitrost, ki pa je zahtevala velik krvni davek. Vozniki res vozijo najraje hitreje kot je to dovoljeno z zakonom ali prometnim znakom, vendar jih mnogokrat stane ta nepremišljenost življenje ali pa njihovih najbližjih. Da bi se temu izognili je potrebno voziti v skladu s prometno zakonodajo in z upoštevanjem pogojev, ki jih tu navajam:

— sposobnost voznika — stanje ceste in vozila — tovara — vidljivosti — gostoti prometa — vremenskim razmeram in ostalim prometnim razmeram, kar zagotavlja, da se bo voznik lahko ustavil pravočasno pred vsako oviro oz. nevarnostjo.

Tudi na avtocesti hitrost ni neomejena saj se mora voznik ravnati z vozilom v pogojih, ki so zgoraj navedeni. Nekatere tuje dežele pa predpisujejo z zakonom maksimalne hitrosti. Hitrost naj se ne zmanjša toliko, da bi pri normalni vožnji vozilo oviralo ostali promet.

BRALCEM TEDNIKA ISKRA

Za današnjo številko Iskre smo pripravili obilico gradiva, zato nekaterih sestavkov žal ne moremo objaviti. Vše preostale članke bomo objavili prihodnjič.

Uredništvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža in očeta

ALOJZA PERNUSA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem ATN na liniji »releji«, za izraze sožalja, podarjeni venec, denarno pomoč in spremstvo. Lepa hvala tudi kolegicam iz Solskega centra ZP Iskra za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zena Marija in hčerka Dana

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

PAVLA GABRA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v tovarni »Elektromehanika« Kranj za izraze sožalja, za venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sin Vinko Gaber

ZAHVALA

ob smrti našega očeta

FRANCA PLEVELA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam v kadrovski službi, obratu števec, orodjarne, prevoznem oddelku in ATN za izraze sožalja, vence in spremstvo na njegovi zadnji poti.

RLEVELOVI

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi ljubljenega očeta

JANEZA BALANTICA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz kontrole ATC, traka elementov in relejev, za podarjene vence, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hčerke
Milka, Anica in Reza

ZAHVALA

Ob bridki izgubi ljubljene hčerke

IRENE AHAČIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v orodjarni obrata ATN v kranjski tovarni za izraze sožalja, venec, finančno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Lado Ahačič

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem obrata ATN v kranjski tovarni za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarni prispevek ter spremstvo na zadnji poti mojega očeta.

Ida Sedej

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Ureja uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec. Odgovorni urednik: Janez Silc. — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in klišej: »CP Gorenjski tisk« Kranj